

tabor

julij-avgust 2017, letnik LXII

Poletna številka: Ogenj

Precizna orientacija
Biti mati tabornikov

Kako že gre tista
taborniška himna?



TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Spletna urednica

Suzana Podvinšek

(suzana.podvinsek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Barbara Bejek, Miha Bejek, Jaka Bev, Vesna Bitenc, Eva Bolha, Gašper Cerar, Borut Cerkvanič, Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat, Martin Justin, Primož Kolman, Davor Kržišnik, Frane Merela, Katarina Miklavc, Jona Mirnik, Boris Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj, Maša Pušnik, Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Sterniša, Domen Šverko, Nicolas Vanek, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in

oglaševalce v reviji Tabor

Matic Stergar (matic.stergar@taborniki.si)

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije

Einspielerjeva 6, Ljubljana

01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6950 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127



V soju ognjenih zubljev

Pa je tukaj - poletje namreč. In z njim dolgo pričakovani Zlet za vzlet, ki bo, ob Velenjskem jezeru, zbral kar 1000 tabornikov. Rodova taborjenja. Poletna izobraževanja. Rutica, svetilka, gojzarji, itn. Dolgi večeri, v soju tabornega ognja. Prav ognju enemu od simbolov tabornišтва smo posvetili tokratno številko. Pišemo o tem, kako lahko popestrimo kuhanje na taborniškem ognjišču kaj storiti, ko se mu preveč približamo, in kakšne simbolične pomene prinaša. Sicer pa smo se v uredništvu potrudili, da bi bila poletna številka že tradicionalno bolj praktično usmerjena tako, da vsebuje kar 22 strani vsebin izvedljivih doma in v naravi! Pa tudi nekaj vabil, ter kakšno besedo, ki naj bi vas bralce, spodbudila k razmisleku. Skratka, upamo da vam bo pomagala preživeti, dolge poletne dni, in bo prava popotnica, za vsakega tabornika, čez poletje!

Ustvarite nepozabne spomine to poletje.

Nina Medved,

urednica revije Tabor



Korajža se hihita: Če je koga zbolelo oko ob manjkajočih in odvečnih vejicah na tej strani, naj ne skrbi - to smo storili nalašč! Preberi Pravopisno drobtin'co, nato pa rdeč svinčnik v roke in popravi napake v Uvodniku. Natanko 17 jih je!

Na žalost pa nismo zanalašč naredili napake v prejšnji številki revije, ko smo zapisali, da se taborniki vključujemo v Civilno zaščito že 50 let. Pozor - ni bralci ste verjetno že izračunali, da gre v resnici za 40. obletnico.

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Suzana Podvinšek

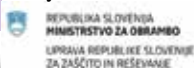
Oprezna čebelica

Šempeter v Savinjski dolini, junij 2017

Državni mnogoboj v gozdovih nad jamo Pekel v Šempetru je bil odličen preizkus taborniških znanj. Znak 'bodi oprezen' je čebelica z naslovnice prva v vodu opazila ter se pogumno podala med veje in praproto, da poišče lisico. Vmes je vedoželjno pogledovala tudi za sredinsko palico, ki jo je ekipa potrebovala za postavljanje ognja. Tako discipliniranim tabornikom dobri rezultati res niso mogli uiti.



Dejavnosti ZTS sofinancirajo:





Aktualno

- 4 Novice / Hitro na taborjenja in Ob koncu leta
- 5 Novice / Izleti na dlani, Predstavljamo taborništvo in Lepe novice

Igra

- 6 Veščine / Ognjevito poletje

Dogodivščina

- 10 Veščine / Kako se skrijemo?
- 12 Širimo obzorja / A si že videl meme o ...?
- 13 Stric Nic svetuje / Tabornik in njegov nahrbtnik

Raziskovanje

- 14 Vihar v glavi / Šest klobukov razmišljanja
- 15 Strupene rastline / Volčja češnja
- 16 Orientacija / Precizna orientacija - katera zastavica je prava?
- 18 Z ognjišča / Pustimo kotliček doma



- 20 Varno v naravo / Ko zapeče koža
- 22 Astronomija / Astronomsko poletje
- 24 Taborniška skrinja / Mit o ognju

Aktualno

- 26 Intervju / Ognjeviti rodovi
- 28 Stran vodstva ZTS
- 29 Aktualno / Zlet 2017 se z naglico približuje
- 30 Mednarodno / Gremo na Roverway 2018
- 31 Mednarodno / Gremo v ZDA na Jamboree
- 32 Aktualno / Kaj je novega pri TAPOS-u?
- 34 Pisma bralcev / Biti mati tabornikov
- 35 Pisma bralcev / Kav-boj mnogo-boj
- 36 Reportaža / Odlično obiskan mnogoboj v Šempetru



- 38 Od rodov / In memoriam: Robert Bobanec
- 39 Od rodov / Taborniki obračamo Podvelko na glavo in ROT

Razvedrilo

- 40 Strip o Lisjaki / Lisjaki postavljajo vhod
- 42 Knjigožer in filmoljub / Seznam poletnega branja in gledanja
- 43 Pravopisna drobtin'ca / Prekletstvo vejice
- 44 Pesmarica / Kako že gre tista taborniška himna?

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat



Taborniško leto kot se šika

Junij je potekal v znamenju zaključkov taborniškega leta, priprav na taborjenja in priložnosti za sodelovanje v lokalnih skupnostih.

Junija smo taborniki predstavili našo dejavnost na tradicionalnih **dnevh zaščite in reševanja** v Murski Soboti, razstaveni prostor je dopolnjeval pravi tabor v mestnem parku. Poleg mnogih obiskovalcev smo o taborništvu spregovorili tudi s predsednikom države Borutom Pahorjem in ministrico za obrambo Andrejo Katič. Najbolj vznemirljiva akcija meseca je bil **državni mnogoboj**, ki je v organizaciji Rodu bistre Savinje v Šempetru zbral skoraj 500 tabornikov. Čestitke ekipam, ki so se udeležile tekmovanja, še posebej državnim prvakom!

Torbeši so se sestali na Krasu, se pomerili v žaru, si ogledali Vilenico, Štanjel, Novo Gorico, Solkanski most, grobnico Borbonov in kraško osmico. Foto: Dejan Ljubiša



Hitro na taborjenja

Rodovi se v tem času marljivo pripravljajo na taborjenja: nekateri so organizirali sestanke za starše, **Rod Sergeja Mašere Piran** je na več srečanjih pripravil in popravil opremo, **Rod svobodnega risa Kočevje** je uredil taborni prostor v Dolu. Mimogrede, tisti, ki boste letos taborili ob meji s Hrvaško - v Kamanju, na drugi strani Kolpe, pripravljajo hrvaški taborniki svoj zlet. Zakaj jih ne bi obiskali?

Lepe novice

Rod II. grupe odredov Celje ima med svojimi vrstami naj dijakinja Klaro Drofenik. Vodnik Nino Miklavc iz Rodu kraških viharnikov Postojna je prejel nagrado občine Postojna za naj mladega prostovoljca leta 2016 v kategoriji 20-29 let. **Rašiški rod Šmartno** pa je praznoval 40. obletnico delovanja ob soju lepe pagode in koncertu skupine Junema. Vsem iskrene čestitke!

Ob koncu leta

Številni rodovi so praznovali zaključek šolskega leta, nekateri s še zadnjim izzivom v orientacijski ligi, drugi s sladoledom in golažem, mnogi tudi s podelitvijo rutic. **Rod svobodnega risa Kočevje** je leto zaključil z rodovimi srečanji ob taborniški koči v gozdu. **Rod Odporne želve Anhovo** je na zaključnem srečanju priredil poligon, lov na zaklad, progo preživetja in tekmovanje v lokostrelstvu za tabornike in krajanje, ki so se nato okrepčali s taborniško pašto. Večina rodov praznuje na podoben način: na zaključnem pikniku se otroci zabavajo na raznoraznih aktivnostih, v katerih preizkusijo tudi starše, za konec pa si privoščijo kakšno taborniško jed. **Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** je pripravil MČ piknik z lovom na lisico in GG kopanje v Poljanski Sori, peko pice v žerjavici in druženje ob ogledu filma. **Rod Pusti grad Šoštanj** je organiziral postavljanje ognjev in score orientacijo ter borbo z vodnimi baloni, za kosilo so bili pohančki. Drugi rodovi so pripravili npr. gusarski lov na zaklad, preizkušali so pelerine, lovili lisico, skakali z vrečami, hodili s hoduljami, igrali nogomet, se kopali v rekah. Kar se tiče poslastic z ognja, smo v rodovih našli vse od peke hrenovk, twistov, perutničk in čevapčičev, pic v žerjavici ter izdelavo domačega sladoleda. **Rod Sivega volka Ljubljana** si je popestril že pot do piknika, saj so se tja odpeljali s kanuji!



V organizaciji RJZ Velenje je potekal Adventure race Slovenia, na katerem so kot osebje pomagali mnogi taborniki iz drugih rodov. Foto: Nik Jevšnik

Korajža sporoča: Rok za oddajo za septembrsko številko je v sredo, 23. avgusta!



Predstavljamo taborništvo

Junij, ko potekajo mnogi festivali, je eden od viškov sezone za propagandiste, ki pripravijo taborniške predstavitve. Letos so recimo postavili stojnice z delavnicami ali peko palačink, **Rod Topli vrelec Topolšica** je na tradicionalnem Metuljevem dnevu pripravil trebuše, s katerim so streljali vodne balone, za pogumnejše obiskovalce pa šotor pobega. **Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** je v sklopu festivala Lent postavil tabor v mestnem parku z bogatim naborem taborniških delavnic: igrami lakote, izdelavo preživetvenih zapestnic, scoutballom ...

Drugi so za osnovnošolce organizirali tabore in športne dneve ter jim prikazali vse od veščin preživetja v naravi do orientacije. **Rod svobodnega risa Kočevje** je organiziral naravoslovni dan za tretješolce in sodeloval na mednarodnih Igrah prijateljstva in **Maistrov rod Limbuš** je pripravil taborni dan, kjer so šolarji spoznali panoge na mnogoboju ter se pomerili v teku s taborniškimi smučmi. GG dekleta iz **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica** so na pikniku lokalne skupnosti prikazala rabo Winklerjeve abecede, rod pa je za četrtošolce organiziral športni dan s postavljanjem šotora, spoznavanjem kompasa in zemljevida.

Dober zgled puščajo taborniki tudi drugače: kot prostovoljci na maratonu Franja, kjer so delili okrepčila, na zbiralnih akcijah papirja ali z organizacijo golažijade, na kateri so sodelovali predstavniki lokalnih organizacij in društev.



Predstavitve Maistrovega rodu na osnovni šoli je vsebovala ognje, šotorko, pakiranje nahrbtnika, vozle, zelišča ...
Foto: Marijanca Karmel



Rod Pusti grad Šoštanj je na zaključnem pikniku zbral člane vseh starosti. Foto: Ema Kočevar

Izleti na dlani

Mnogi so odšli na izlete: v Muzej iluzij in živalski vrt v Ljubljani, se ve. Pa v Slivnico nad Cerkniškim jezerom, sotesko Pekel, Belo krajino, obiskali so Pustolovski park v Postojni ali se podali v neznano. **Rod Ukročena reka Maribor** je izbral čudovita Lovrenška jezera ter se posladkal s sladoledom, da bi pozabil na slabo vreme. **Rod skalnih taborov Domžale** se je v Termah Laško spuščal po toboganih in plesal ob ritmičnih hitov, nato pa se je vrnil v Dob, kjer je na pikniku s starši podelil rutice in rodove našitke.

Številni so se podali tudi na bivate, kjer so prespali pod zvezdami, postavljali pasti za živali, streljali z lokom, kuhali na ognjiščih in izdelovali bakle. **Rod Srnjak** iz Logatca je na primer postavil bivač med ruševinami rimske utrdbe, naslednji dan pa se s starši na pikniku osvežil z vodnimi igrami. Drugi rodovi so za svoje člane organizirali različne igre, fotoorientacijo, paintball in slično.

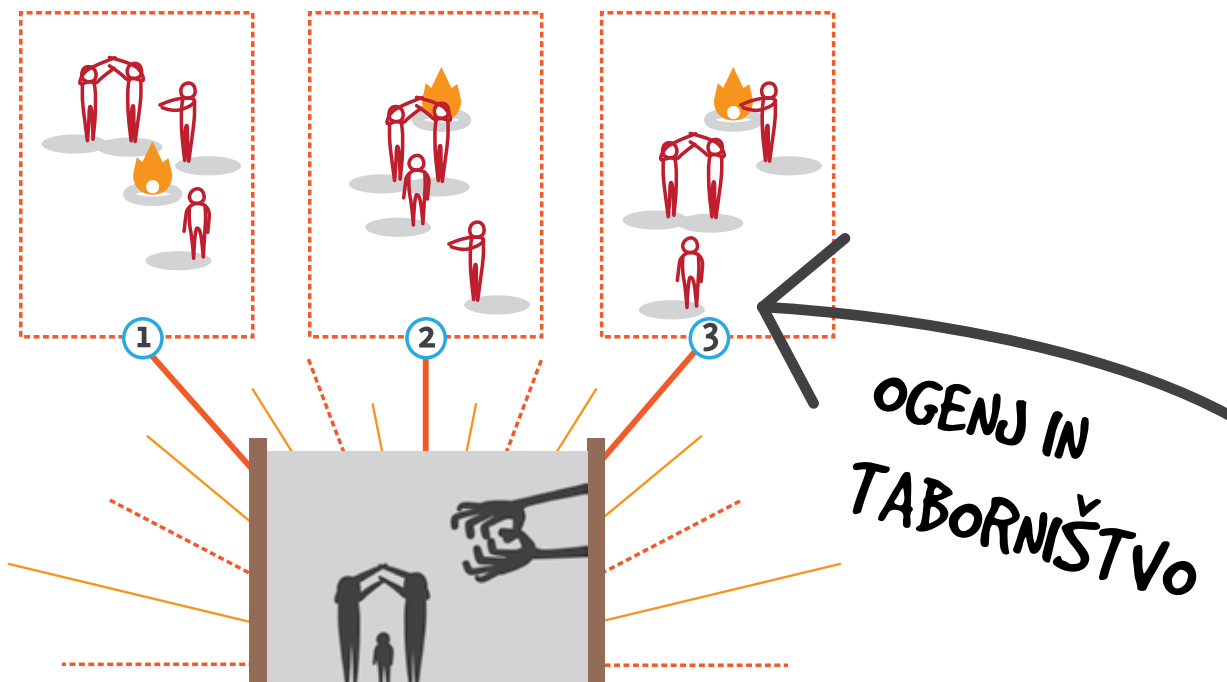
Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu, tako da povežemo informacije, ki nam jih pošljete na revija.tabor@taborniki.si. **Rodove propagandiste** prosimo, da nam v sporočilu pouzamete vaš mesec in pošljete **novičko** za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki. **Taborniški fotografije** ste vabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju **Pisem bralcev**, katerih dolžina naj bo do 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!



Ognjevito poletje!

Besedilo: Andraž Drešček, Petra Grmek, Urša Može, Ivana Žigon, slike: Petra Grmek

Ogenj je za nas tabornike tako pomemben, da je eden od glavnih sestavnih delov znaka Zveze tabornikov Slovenije. Še posebej je pomemben za MČ-je, saj njegovi trije največji plameni predstavljajo tri MČ zakone - **jih že/še znaš naštet?** Če poznaš odgovor na prejšnje vprašanje, poskusi razložiti še, **kaj predstavljajo trije manjši, rumeni plameni.**



Taborjenja brez ognja pa si sploh ne moremo predstavljati! Nanj so namreč vezane številne šege in navade - najsibo to večni ogenj ali pa najboljša zabava na taboru, večerni program ob skupnem ognju. Bi znali na letošnji bitki talentov žirijo in publiko prevzeti s točko senčnega gledališča? Zanj kaj več od svetlega ognja in svetle prosojne rjuhe skorajda ne potrebujete. Tisti bolj ročno spretni lahko izdelate senčne lutke, a verjetno boste občinstvo prav tako navdušili, če boste prizore odigrali kar sami.

Pri tem ne pozabite, da vam senčno gledališče, za razliko od običajnega, omogoča, da se s približevanjem in oddaljevanjem od ognja neomejeno večate in manjšate, sence igralcev pa se brez težav zlijejo v eno in lahko tako postanejo vse od žirafe do hiše.

Ali znaš povezati prizor iz senčnega gledališča s postavitvijo tabornikov za rjuho?

PRIPRAVA HRANE NA OGNJU



Le kaj je boljše od hrane izpod rok tabornega kuharja?

Hrana, ki jo na ognju pripravimo sami!

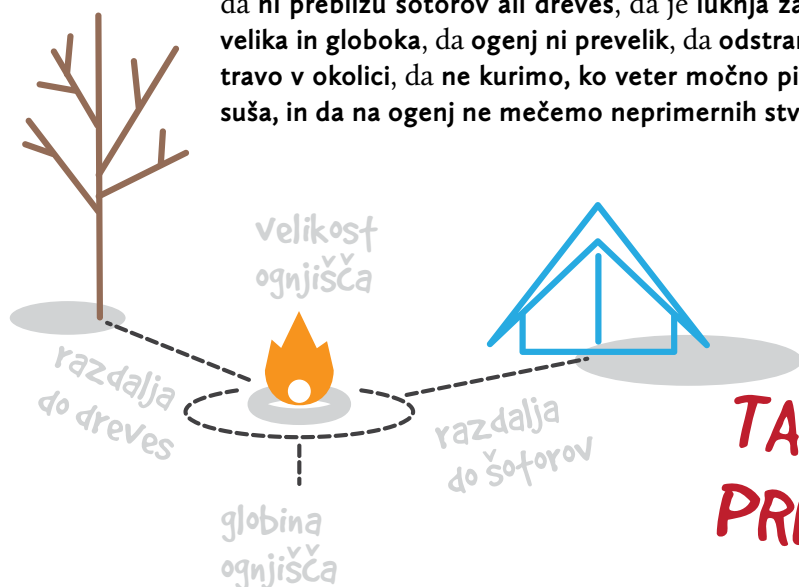
Ker pa se tabornik znajde, za pripravo hrane na bivaku
ne potrebujemo nujno kotlička ...

**Pomisli, s katerimi od narisanih predmetov bi si
lahko pomagal pri taborniški kuhi, med njimi poišči
vsiljivce in jih prečrtaj!**

(Za namigi in recepti pa le pobrskaj po rubriki Z ognjišča
v prejšnjih številkah Tabora.)



Preden ogenj sploh postavimo, moramo poskrbeti za **varno ognjišče**: da ni preblizu šotorov ali dreves, da je luknja za ognjišče dovolj velika in globoka, da ogenj ni prevelik, da odstranimo vse listje in travo v okolici, da ne kurimo, ko veter močno piha ali ko je huda suša, in da na ogenj ne mečemo neprimernih stvari.



**VARNO
OGNJIŠČE**

... GASIMO

**TABORNIK JE
PRIPRAVLJEN!**

**GASILSKA
AKCIJA!**

Če zagori trava ali listje okrog ognjišča, hitro umaknimo vse predmete, ki bi še lahko zagoreli, in pobegli ogenj takoj **polijmo z vodo**! Goreča tla lahko poskusimo pogasiti tudi tako, da po njih tolčemo npr. z lopato, moramo pa jih na koncu zaliti še z vodo. Če vidimo, da je požar prevelik ali da se zelo hitro širi, takoj **pokličimo gasilce (112)**. Medtem pa ne stojmo križem rok! Pokličimo na pomoč prijatelje ali sosedo, prinesimo še vode, razgrebimo listje, ki še lahko zagori, in poskrbimo, da se kdo ne opeče.

Kljub skrbi pa se zgodi, da nam včasih ogenj uide izpod nadzora. Takrat moramo **ukrepati čim prej**, a **brez panike** in zelo **pazljivo**, da se kdo ob tem ne poškoduje! Da bomo v primeru nesreče hitri, se moramo še pred kurjenjem prepričati, da imamo pri sebi vsaj nekaj litrov vode in koga, ki ve, kako ob tem ravnati.



**PO GAŠENJU
PA ...**

Ko smo požar pogasili, pogorišča **ne smemo takoj zapustiti**. Isto velja za vsako ognjišče po koncu kurjenja. Še nekaj časa ga moramo **opazovati in zalivati z vodo**, saj se tleči požar pogosto še skriva v koreninah in luknjah pod zemljo in kasneje spet zagori.

ČE GRE KAJ
NAROBE ...

OGENJ
NA POHODU

Ko nam na pohodu ali bivaku zagode vreme in nas dež namoči do kosti, se seveda želimo ob ognju pogreti in nato ob njem posušiti mokra oblačila, nogavice in čevlje. Tudi če se nam ogenj ne zdi tako hudo vroč, moramo biti pri sušenju zelo pozorni in pogosto preverjati, da se nam podplati čevljev ne stopijo, zato **nikar ne puščajmo čevljev ob ognjišču, ko gremo spat**. Kaj hitro se lahko pripeti, da nas bo zjutraj namesto mokrih gozdarjev pričakal kupček osmojene gume!

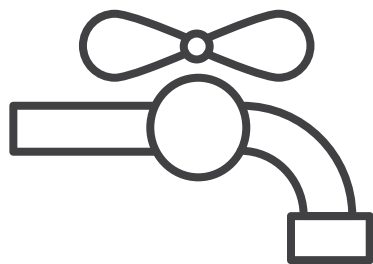
Zato je veliko bolj priporočljivo, da si pri sušenju gozdarjev **pomagamo s časopisnim papirjem**, zmečkanim v krogle. Časopisni papir namreč nase **zelo dobro veže vlago** in če ga zložimo na dno nahrbtnika, bo pred vlago iz tal zaščitil ostale stvari v njem. Na srečo nam nahrbtnika ne bo prehudo obtežil, hkrati pa nam bo prišel prav v vsakem vremenu in primeru, ko bomo želeli zakuriti ogenj.

... **POMAGAMO!**

Če bi plamenček slučajno preskočil komu na obleko ali lase, moramo tega človeka hitro **pokriti** z oblačili, odejo ali čimer koli, kar imamo pri roki, ter ga **povaljati po (negorečih!) tleh**, da zadušimo ogenj, in nato čim prej **oskrbeti opekline**.

**OSKRBA
OPEKLIN**

Če se zgodi, da se kdo opeče, je najbolj pomembno, da opekline hladimo **pod tekočo vodo**, pa naj bo majhna ali velika. Najbolje je, da pohitiš do umivalnice na tabornem prostoru in opekline držiš **pod odprto pipo za vodo toliko časa, dokler se bolečina ne zmanjša**. Medtem pa poskrbi, da najdeš koga od starejših, ki bo ocenil, če je potreben obisk pri zdravniku, in opekline do konca oskrbel.



Kako se skrijemo

Besedilo: Nik Žnidaršič



Eden od ciljev taborništva je, da postanemo del narave. In kako to bolje doseči, kot da postanemo neopazni za druge ljudi in živali? Tudi v urbanem okolju še nikomur ni škodilo, če se je znal skriti pred mamo, ko je hotela, da pospravi sobo.

Veščina Opazovalec zahteva poznavanje opisa in skice poti in osnovno poznavanje maskiranja ter neslišnega gibanja v naravi.

V naravi

Živali so za samoobrambo razvile **mimikrijo**, to je spreminjanje telesa ali barve za prilagoditev okolju. Tako postanejo bolj neopazne in se zaščitijo. Med te živali spadajo kameleon, ki spreminja barvo, bogomolka, katere barva je enaka listom, med katerimi se skriva, živi list in paličnjak, ki sta enake oblike kot deli dreves, grmov. Tudi ljudje se skrivamo, od vojakov do tabornikov, ki pogosto prevzamemo tehnike maskiranja (kamuflaže) v naravi, predvsem pokrivanje z vejami in listi ter oblačenje v temne barve ponoči. To nam še posebej pride prav pri različnih nočnih igrah, npr. pri prehodu meje ali gozdni modrosti.

Močno pomaga tudi, če se **gibamo neslišno**. Za hojo po gozdu se je najbolje izogibati suhim listom na tleh, ki šumijo, ko stopiš nanje, ohlapnim oblekam, ki se zatikajo za veje, in mokrim predelom, na katerih nam lahko spodrsne (npr. vlažne skale, ploščice) ali pa otežujejo naše gibanje (močvirje, potok). Gibanje po vodi je priporočeno le, ko nočemo puščati sledi, vendar pa je hoja počasnejša in bolj okorna. Neslišno se lahko gibamo s počasnimi gibi, velikokrat deluje tudi lebdenje v plitvi vodi in premikanje z oprijemanjem rečnih tal. To tehniko uporabljajo ribiči.

Svoje **sledi** lahko tudi zabrišemo, da se izognemo sledenju. Najbolj priročna je hoja v vodi, učinkuje pa tudi hoja po odtisih živalih, zunanjih delih podplatov, brisanje sledi s palico ali celo to, da si čevlje obujemo narobe, da izgleda, kot da smo hodili v nasprotno smer.

Problem predstavlja tudi **orientacija v novem okolju** - ko se vračamo z območja, na katerem še nismo bili, se velikokrat izgubimo. Sramoti uporabe GPS-a



Mojstrica mimikrije - bogomolka. Foto: Carlos Vega

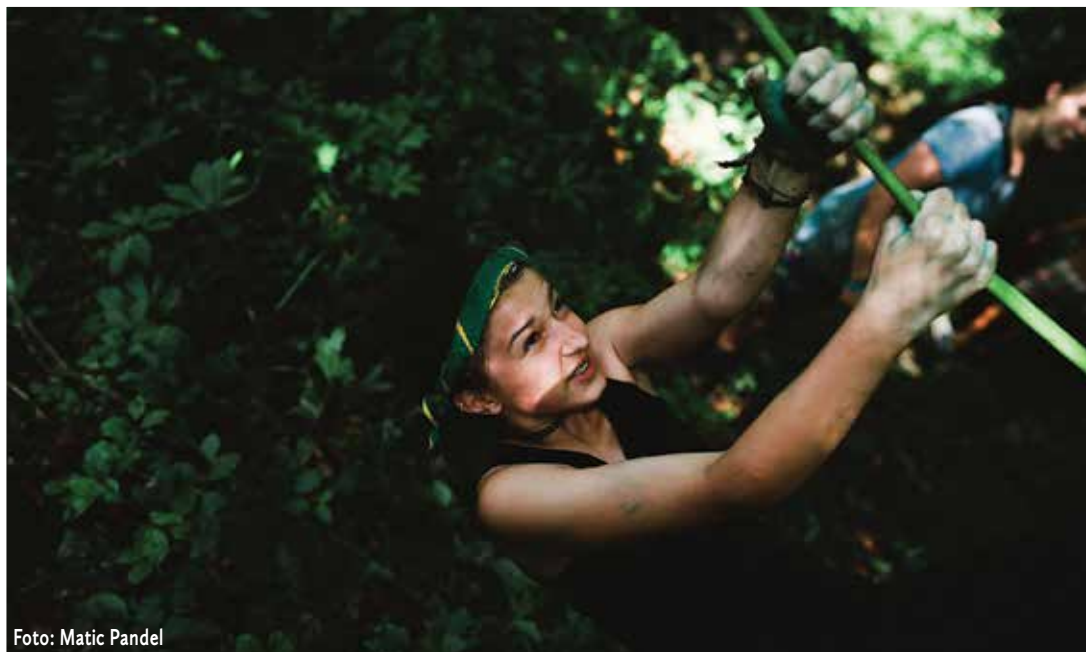


Foto: Matic Pandel

se lahko izognemo s sestavljenim opisom poti ali narisano skico. Opis poti je kratek in jedrnat sestavek, v katerem so nedvoumno opisani vsi ključni objekti na poti (zgradbe, razpotja, sadovnjaki, polja ...), za lažjo orientacijo in večjo natančnost pa lahko vključimo tudi smeri neba in razdalje med objekti. Skica poti vsebuje iste podatke, le da so vrisani v skico.

V mestu

Bolj priročno kot skrivanje in neslišno premikanje je v mestu **sledenje**. Ne tisto filmsko, z gledanjem izza vogala, s časopisom z izrezanimi luknjami za oči in požvižgavanjem. Prav to so namreč stvari, ki jih najhitreje opazimo. Iz iskanja geocachev (majhne škatlice, ki jih iščeš le s pomočjo koordinat in namiga) v najbolj obljudenih območjih (Kongresni trg, Louvre ...) sem se naučil, da bolj ko te skrbi, da izgledaš sumljiv, bolj v resnici tak tudi si.

Kako osvojiti Opazovalca?

Pri opisu veščine piše, da sta za njeno osvojitve potrebna dva meseca, jaz pa predstavljam zgoščeno, skrajšano verzijo, ki vsebuje dva podaljšana sestanka in akcijo (vodov izlet, rodov izlet ali taborjenje. Člane voda razdelimo v dve skupini.

Na **prvem sestanku** se cel vod odpravi nekam, kjer je veliko ljudi (center mesta). Nato si vsaka skupina izbere eno osebo, ki ji bo sledila. Skupni poskušata ostati neopaženi, med sledenjem pa morata tudi opazovati in zapisovati obnašanje osebe, ki ji sledita, in napisati opis poti. Po petnajstih minutah se vrneta nazaj na izhodišče in zamenjata opise poti. Cel vod se odpravi po obeh poteh in skupaj nariše skico poti za vsako od poti.

Na **drugem sestanku** (po možnosti na zadnjem pred akcijo) ena skupina predstavi maskiranje, neslišno gibanje v naravi in načine brisanja sledi, druga pa skico in opis poti. **Zaključna akcija** naj poteka v gozdu, kjer lahko jasno omejimo območje igre. Prva skupina se mora nekje na tem območju skriti, za seboj zabrisati sledi in čim dlje časa ostati neopažena.

Druga skupina počaka pol ure (medtem se tudi sama maskira). Nato se odpravi na iskanje prve skupine. Najti jo mora v čim krajšem času in ne da bi druga skupina to opazila. Ko ekipi zaključita z igro, vlogi še zamenjata. Zmaga ekipa z večjo razliko med časom, v katerem so ostali skriti, in časom, ko so iskali drugo ekipo.

A si že videl meme o ...?

Besedilo: Martin Justin, fotografija: Janez Majes - Johnny

V zadnjem letu se jim je že težko izogniti. S Facebook in Instagram stranmi, kot so faksmemes, ljublanamemes, maribor_memes, nastali so celo tabornik_memes, je ustvarjanje memov postalo trend tudi v Sloveniji.

Kar ni nič presenetljivega - memi oz. internetni memi so namreč že od njegovih začetkov pomemben del spleta in internetne kulture. A kaj sploh so memi, kako nastanejo, zakaj so tako popularni, kakšna je njihova vloga v sodobni družbi in kulturi?

Kulturni memi

Pojem meme je v svojih knjigi Sebični gen leta 1976 prvič uporabil ameriški biolog in pisatelj Richard Dawkins. Njegova definicija se precej razlikuje od današnjega razumevanja memov. Meme je namreč označil kot enoto kulture (idejo, obnašanje, stil), ki je primerljiva z genom v človeškem telesu. Podobno kot geni nosijo informacije o delovanju in lastnostih človeškega telesa, naj bi memi nosili takšne kulturne informacije, na primer način obnašanja ali oblačenja v določeni kulturi, prevladujoč pogled na svet, celo religijo. Memi naj bi tako kot geni čez čas in s prenašanjem tudi mutirali (se spremenili), preživeli pa naj bi le "najboljši". V duhu te definicije je nastala tudi veja znanosti, poimenovana memetika, ki pa je, zaradi vedno glasnejših kritik, okoli leta 2005 zamrla.

Internetni memi

Danes z memom običajno označujemo tako imenovan internetni meme, torej neko komično sliko, video ali besedo (catchphrase), ki se širi prek interneta. Najbolj znani so verjetno slikovni memi, ki jih sestavljata ena iz nabora ustaljenih fotografij (npr. doge, brace yourself, philosoraptor) ter besedilo nad in pod njo. Večina internetnih memov je sicer hitro pozabljenih, nekateri pa podobno kot prej omenjene fotografije zaživijo kot sestavni del novih in se tako ohranijo ter spreminjajo. Primer slednjega je recimo meme 420 blaze it, ki je

nastal z združitvijo belgijskega satiričnega stripa in interne šale nekih ameriških gimnazijcev ter postal splošno znan, čeprav večina, ki ga danes uporablja, ne pozna njegovega izvora.

Memi naše generacije

A zakaj so memi tako zabavni in razširjeni? Odgovor na to je verjetno zelo kompleksen, a eden od pomembnejših elementov komičnosti je zagotovo prav prepletanje in združevanje, ki sem ga omenil v prejšnjem odstavku. Memi znane situacije postavijo v nove okoliščine, kjer delujejo komično. Poleg tega se navezujejo na izkušnje določene skupine, zato je pomemben dejavnik tudi pripadnost. Netabornikom se zdijo taborniški memi verjetno brezvezni, nekdo, ki obiskuje Gimnazijo Bežigrad, ne bo razumel vseh memov poljanske gimnazije. S smejanjem nekemu memu dokazujemo pripadnost določeni skupini, generaciji, kulturi, pokažemo, da razumemo in se lahko poistovetimo z dano situacijo. Memi se tako spreminjajo z generacijami in ljudmi, ki jih ustvarjajo (danes so to smešne slike na internetu, nekaj generacij nazaj pa so imele vlogo memov na primer replike iz stripov Zagor ali Alan Ford, ki so jih vsi znali na pamet.



Tabornik in njegov nahrbtnik

Besedilo: Stric Nic, slika: Maša Pušnik

Bliža se čas taborjenj. In ker vem, da se jih boste kot pridni taborniki brez kančka dvoma udeležili, bi rad v tej številki pokomentiral postopek pakiranja nahrbtnika.

Končno prihaja konec šolskega leta in vsak tabornik ve, da to pomeni samo eno stvar. Kmalu bo tukaj taborjenje. Večinoma ste formalnosti s prijavo uredili in preden greste na taborjenje, je treba vzeti v roke še seznam potrebščin, ki jih potrebujete, in jih spraviti v nahrbtnik. Ampak vedno se dogaja, da se poleg stvari s seznama v nahrbtniku po nekem čudnem naključju znajdejo še stvari, ki na taborjenje ne sodijo.

Tukaj se stvari delijo na dva dela. V prvem so elektronske naprave, ki jih danes vsakodnevno uporabljamo in so vsekakor pomemben del našega življenja. Toda na taborjenju so te zadeve le utež, ki vam ne dovoli, da bi lahko dogajanje doživeli v celoti. Zakaj bi bili raje na telefonu, kakor s svojimi prijatelji po gozdu raziskovali sledi divjih živali, je jasno samo vam. Najbolj

zabavno je, da te naprave po dveh dneh taborjenja v vsakem primeru ostanejo brez tako potrebnega življenjskega soka in kot Trnuljčica padejo v sen, iz katerega jih lahko zbudi samo polnilec.

Drugi del stvari, ki se največkrat znajdejo na taborjenju, so razni bonbončki, čipsi in drugi prigrizki. Sladilci življenja pridejo prav še posebej v večernih urah, ko se s prijatelji odpravljate spat, in preden potonete v svet sanj, si privoščite še nočni prigrizek. In ja, vem, da ni nič boljšega kot zaspati s polnim trebuhom. Toda vse ima svoje pluse in minuse. Tako boste, če to počnete vsak dan, imeli probleme z zdravjem. Prav lahko se zgodi, da boste postali veliko močnejše postave in pridobili črne zobe. V tem primeru vam tudi nasveti iz te rubrike ne bodo pomagali pri iskanju sorodne duše. Prav tako okusna hrana v naravi prav hitro privabi majhne črne žuželke, ki vam je bodo za vsako ceno poskušale čim več ukrasti. V šotorih vas ne bo nikoli dovolj, da bi lahko to bitko dobili, saj so mravlje skozi tisočletja razvile učinkovito vojaško taktiko. Ostane vam samo, da čim hitreje zložite vse stvari iz šotora in nahrbtnikov. In verjemite mi, vse to delo ni vredno tistih pet minut sladkega življenja, ki jih boste dobili s kolačem.



Šest klobukov razmišljanja

Besedilo: Davor Kržišnik, slike: Nina Medved

Ker pri tabornikih večinoma ustvarjamo v skupini, bi vam rad predstavil skupinsko tehniko ustvarjalnega mišljenja.

V prejšnji številki Tabora smo za vas pripravili skrivno nalogo. Ja, skrivno nalogo. Ste mogoče v reviji opazili skrite skavtske klobuke in kakšne barve so bili? Čestitke vsem, ki ste jih in ki se spomnite, kakšne barve so bili!

Skrivna naloga pa je pravzaprav uvod v ta prispevek. Predstavil vam bom de Bonovo tehniko šestih klobukov razmišljanja. Šest klobukov, šest barv. Vsak od šestih klobukov razmišljanja ima svojo barvo: belo, rdečo, črno, rumeno, zeleno in modro. Po svoji barvi so klobuki tudi dobili ime. Posebnost te metode je **paralelno razmišljanje**. Bistvo tega razmišljanja je, da v vsakem trenutku vsi gledajo v isto smer - toda smer lahko spremenimo. Metoda je skoraj čisto nasprotje od argumentiranja, nasprotovanja, konfrontacijskega mišljenja, kjer vsak posameznik ali skupina prevzame nasproten pogled.

METODA	IZZIV	TEHNIKA
divergentna	odprt	individualna
konvergentna	zaprt	skupinska
izdelki		storitve

Obstajata dva osnovna načina uporabe klobukov. Klobuke lahko uporabljamo ločeno glede na potreben način razmišljanja ali pa jih uporabljamo zaporedno, da raziščemo zadevo ali težavo.



Beli klobuk: Pomislite na papir, na izpisek iz računalnika. Pri tem klobuku se lahko igrate, da ste računalnik, podajate dejstva na nevtralen in objektivni način in govorite le o dejstvih. Zanj so značilni podatki in številke.



Rdeči klobuk: Pomislite na ogenj. Na toplino. Čustva. Ta klobuk je nasprotje belega klobuka. Je nasprotje nevtralnih, objektivnih informacij. Njegovo bistvo

so slutnje, intuicija in vtisi, ne potrebuje razlogov ali osnove. Čustva in občutki.



Črni klobuk: Pomislite na noč ali na črne nevihtne oblake. Črni klobuk je klobuk pazljivosti, tega, da smo varni. Preprečuje nam delati stvari, ki so nelegalne, nevarne, onesnažujoče. Zaznamujeta ga previdnost in pozornost.



Rumeni klobuk: Pomislite na sončno svetlobo in optimizem. Rumeni klobuk predstavlja pozitivno razmišljanje, konstruktivno razmišljanje in uresničevanje zadev. Črni klobuk ščiti pred napakami, rumeni pa omogoča, da se osredotočimo na tiste vidike situacije, ki so pozitivni. Špekulativno pozitiven.



Zeleni klobuk: Pomislite na vegetacijo. Pomislite na rast. Nove ideje, novi koncepti in nove percepcije. Omogoča nam premišljeno rojevanje novih idej. Pomaga pri iskanju novih pristopov k problemom. Omogoča kreativno razmišljanje.



Modri klobuk: Pomislite na nebo ali širno morje. Razmišljanje o razmišljanju, ta klobuk nadzoruje ostale klobuke. Ne razmišljamo več o zadevi, namesto tega razmišljamo o razmišljanju, ki ga potrebujemo, da raziščemo to zadevo. Označuje nadzor razmišljanja.

Rok priporoča v branje: O tej metodi lahko izveste več v knjigi **Šest klobukov razmišljanja** avtorja Edwarda de Bona.





Volčja češnja

(*Atropa belladonna*)

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Je trajnica iz družine razhudnikovk. Raste v Evropi, severni Aziji ter severni Ameriki. Raste na gozdnih obronkih.

Družina: razhudnikovke

Domača imena: divji tobak, hudacelj, hudičeva češnja, maslak, neumnica, norica, pasja jagoda, presnec, veliki norič, vovčje, vovčji gabez.

Tuja imena: deadly nightshade (ang.), die schwarze Tollkirsche (nem.), la belladonne (fra.).

Učinkovine: Vsebuje tropanske alkaloidne (atropin, hiosciamin, skopolamin, apoatropin, beladonin, nikotin in metilpirolin). Poleg teh alkaloidov vsebuje še skopoletin, proteolitični encim, piridin, holin, fitosterol, asparagin, jantarno kislino, čreslovine ter kalcijev oksalat.

Listi, cvetovi, korenina, plodovi

Tipični za to družino so enostavni, celi ali deljeni listi, ki so spiralno razvrščeni po stebelu. Listi so ovalni, suličasti pri vrhu ter se zmanjšajo v kratek pecelj. So zelene barve in neenakih velikosti, dolgi od 6 do 20 cm. Spodnji listi rastejo posamezno, medtem ko zgornji rastejo v parih, v katerih je en list veliko večji od drugega.

Korenina je debela in mesnata, belkaste barve, dolga okrog 15 cm ter razvejana. Deblo je vijoličasto obarvano, krepko, visoko do 150 cm.

Cvetovi so dvospolni, večinoma zvezdasti s petimi časnimi in petimi venčnimi listi. Cvet ima eno plodnico, plod pa je mnogosemenska glavica ali jagoda. Cvetovi se pojavijo junija in julija. Rastejo posamično ob listih. Cvetijo do začetka septembra. So temno modrikaste barve, veliki, viseči in v obliki zvončka.

Časni listi obdajajo spodnji del jagode, ki zori septembra, ko dobi sijočo črno barvo. Velikost je enaka eni majhni češnji. Po teh bleščečih majhnih plodovih volčjo češnjo tudi najlažje prepoznamo.

Bodimo pozorni

Znaki zastrupitve se pojavijo 15–30 minut po zaužitju. Pri ljudeh povzroči neželene učinke, kot so suha usta in žrelo, bolečine v očeh, meglen vid, omotica, aritmija in omedlevica, glavobol, slabost, bruhanje, dezorientacija, halucinacije, evforija, vzbujenost, kratkotrajna izguba spomina in v ekstremnih primerih tudi koma.

Češnje so še posebej vabljuje za otroke. Pri otrocih povzroči že 3–5 zaužitih plodov smrt v roku okoli 14 ur zaradi blokade dihanja. Smrtna količina za odrasle je okoli 10 plodov. Sicer pa učinek traja do 4 ure. Zastrupitve z listi rastline nastopijo pri približno 0,3 grama.

Tudi v zdravilne namene

Se pa volčja češnja uporablja tudi v zdravilne namene pod strogim nadzorom zdravnikov. Pri Parkinsonovi bolezni, pri vnetjih šarenice in roženice, kot protistrup pri zastrupitvah z muskarinom, živčno-paralitičnimi bojnimi strupi ali nekaterimi rastlinskimi škropivi. V oftalmologiji se uporablja za razširitev zenic.



Precizna orientacija: Katera zastavica je prava?

Besedilo: Jona Mirnik, slike: orientacijski klub iz Hong Konga

Precizna orientacija je ena izmed štirih tekmovalnih disciplin v orientacijskem športu: orientacijski tek, orientacija z gorskimi kolesi, orientacija na tekaških smučeh in precizna orientacija.

Gre za edino izmed zvrsti, kjer lahko v isti kategoriji enakovredno tekmujejo različno stari tekmovalci različnih spolov in tudi ljudje, ki so gibalno ovirani, saj pri precizni orientaciji ni pomemben čas, ki ga tekmovalec potrebuje na progi, pač pa dobro branje karte in razumevanje terena.

Pravila pri precizni orientaciji

Tekmovalec prejme karto z vrisanimi kontrolnimi točkami in opisi kontrol. Ker hitrost gibanja tekmovalcev ni pomembna (čeprav obstaja zgornja časovna omejitev), je orientiranje veliko zahtevnejše kot pri orientacijskem teku. Na vsaki kontrolni točki je namreč namesto ene kontrolne zastavice postavljenih od dve do pet zastavic, od katerih je le ena na pravem mestu, lahko pa se zgodi, da so celo vse postavljene napačno. Da je orientiranje še zahtevnejše (a hkrati dostopno tudi gibalno oviranim), se o tem, katera zastavica je pravilna, odločamo z razdalje, s poti. V precizni orientaciji je namreč dovoljeno zgolj pomikanje po poteh, ki so primerne tudi za invalidske vozičke. Določene poti, ki so npr. preozke ali prestrme, so na karti prečrtane in jih ne smemo uporabljati.

Zastavice so vedno postavljene tako, da so vse dobro vidne s stojne točke na cesti. Kontrolne zastavice niso označene s šiframi, kot smo vajeni v orientacijskem teku, zato velja, da jih od stojne točke oziroma z mesta odločitve označujemo po abecednem redu od leve proti desni (A, B, C, D, E), pri čemer oddaljenost od stojne točke nima vpliva. **Mesto odločitve** na karti ni označeno, je pa vedno označeno na terenu. Vedno se nahaja na delu poti, ki je najbližje kontrolni točki.

Na predvideni poti tekmovalcev se lahko pojavijo še t. i. **časovne kontrole**, ki niso vrisane na karti, ki jo tekmovalec prejme na startu. Tekmovalcu se na časovni

kontroli meri čas, ki jo potrebuje za odločitev, katera zastavica je pravilna. Na tej točki namreč tekmovalec dobi naknadno le del karte, ki je že orientirana, na njej pa je označena kontrola ter podan opis kontrole.

Zmagovalec je tisti, ki pravilno določi največ kontrolnih zastavic, ki predstavljajo kontrolne točke (za vsako pravilno izbrano kontrolno zastavico na KT se dodeli ena točka). Če imata dva tekmovalca enako število točk, odloča čas na časovnih kontrolah.

Opisi kontrol in kontrolni karton

Opisi kontrol v precizni orientaciji pridejo v vseh orientacijskih disciplinah najbolj do izraza. Gre za dogovorjene znake, ki jih sicer uporabljamo v vseh disciplinah, vendar si drugje največkrat pomagamo s šifro kontrolne točke in ne z opisom kontrole.

A	B	C	D	E	F	G	H
1	123	↓	☉	☼	15 x 5	⦿	☪

A Zaporedna številka kontrolne točke

B Kodna številka kontrolne točke

C Kateri izmed podobnih objektov

D Kontrolni objekt

E Podrobní/dodatni opis objekta

F Dimenzije/kombinacije objektov

G Lokacija kontrolne zastavice/točke

H Dodatne informacije

13	A-E	↖	•				↑
14	A-E		☪			☉	



Rok brska po spletu: Uradne opise kontrol najdete na strani

www.orientacijska-zveza.si/datoteke/dokumenti/2004_mednarodni_opisi_kontrolnih_tock.pdf.

Brez poznavanja opisov kontrol je v precizni orientaciji določevanje pravih kontrol skoraj nemogoče.

Na sličicah vidimo primer opisa kontrol v orientacijskem teku, kjer v drugem kvadrantu zasledimo šifro kontrolne točke (123), ter primer v precizni orientaciji, kjer je namesto te informacije podatek o številu postavljenih kontrolnih točk (A-E je enako 5 zastavic). Razlika je tudi v zadnjem stolpcu, kjer imamo v orientacijskem teku dodatne informacije (npr. da gre za kontrolo, kjer je na voljo voda; da gre za radijsko kontrolo ipd.), v precizni orientaciji pa v zadnjem stolpcu dobimo informacijo, iz katere smeri opazujemo kontrolno točko.

Seveda lahko za precizno orientacijo na taborjenju pripravite tudi besedilne opise, kot na primer: "Na terenu je postavljenih pet zastavic (B), kontrola se nahaja na severozahodni (C) gomili (D), kontrola se nahaja severno od mesto opazovanja." Opisi so lahko za taborniške potrebe tudi enostavnejši.

V precizni orientaciji ne potrebujemo Sport Identa in čipov, saj čas na progi ni pomemben. Vsak tekmovalec dobi na startu svoj kontrolni karton z razpredelnico za perforiranje pravih kontrolnih zastavic.

Preizkusi se!

Da dobiš občutek, kako zahtevna je lahko precizna orientacija, te vabim, da poskušaš na spodnjih slikah ugotoviti, katere kontrolne zastavice na slikah odražajo KT-je na kartah. Za lažje delo so opisi kontrol tudi v besedni obliki.



11 A-E ↘ ↗ ↖ ↗ ↘ ↗ ↘

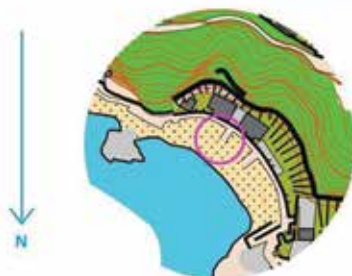
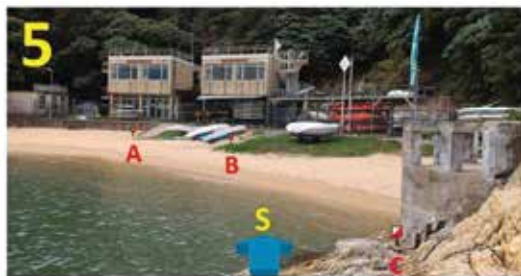
Gledaš v smeri severovzhoda (ang. NE).

Katera kontrolna zastavica (A-E) se nahaja v krogu med dvema drevesoma, ki sta najbolj jugovzhodno?



1 A-E ||| ■ □ □ < ↑

Gledaš v smeri severa (ang. N). Katera kontrolna zastavica (A-E) predstavlja kot sredinske stavbe v krogu, ki gleda na zahod?



5 A-C ▨ □ □ ↖ ↓

Gledaš v smeri juga (ang. S). Katera kontrolna zastavica (A-C) predstavlja severovzhodni kot, ki se nahaja izven tlakovanega območja v krogu?

Rok je raziskoval: Svetovnega prvaka v orientacijskem teku Slovenija še nima, a ima svetovnega prvaka v precizni orientaciji. Svetovni prvak je leta 2007 na svetovnem prvenstvu v Ukrajini postal Krešo Keresteš.

Rešitve: 1A, 5A, 11C.



Pustimo kotliček doma

Besedilo: Anja Novljan

Med obvezno opremo za bivanje sodijo spalka, podloga za spanje, šotorka, vrv, nož ter kotliček. Za pripravo obroka na ognjišču pa lahko uporabimo številne druge posode in metode, ki so odvisne od tega, kje smo in kaj želimo pripraviti.

Če se odpravljamo na bivač, bomo raje izbrali tisto metodo, za katero ne bomo potrebovali veliko dodatne opreme. Za pripravo hrenovk potrebujemo le nož in leskovo palico, golaž ali testenine pa bomo pripravili v kotličku.

A če nam ni treba tako daleč, imamo dovolj časa in če ognjišče uporabljamo večkrat, lahko preizkusimo tudi kakšen način, ki zahteva več ročnih spretnosti, več opreme ali večjo in težjo posodo.

Malo prostora, majhna teža

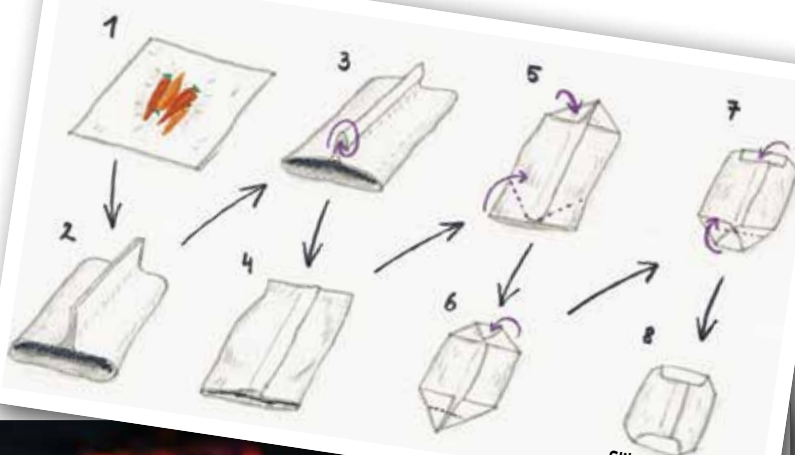
Kadar se odpravljamo iz tabora in ne želimo, da nam oprema za kuhanje zelo oteži nahrbtnik, se lahko odločimo za pripravo jedi, za katere potrebujemo le alu folijo ali materiale iz narave.

Alu folija nam omogoča pripravo jedi na žerjavici. Sestavine zavijemo v žepok, v katerem se kuhajo v lastnem soku, prav tako se hrana v dobro zaprtem žepku kuha pod pritiskom. Vendar moramo

biti pri kuhanju v alu foliji pozorni na nekaj stvari:

- Najbolje je uporabiti debelejšo folijo, v vsakem primeru je dobro delati z dvema plastema folije.
- Žepok moramo dobro zapreti, da iz njega ne uhajata tekočina in zrak, zaradi pomanjkanja tekočine se hrana lažje zažge.
- Žepok položimo na rob žerjavice, kjer ni najbolj vroča, in ga pogosto obračamo, pri tem pa pazimo, da ga ne predremo.

Za peko mesa ali rib lahko uporabimo tudi **lopar iz svežih vej**. Daljšo vejo upognemo in oba konca zvežemo skupaj, s tanjšimi palicami znotraj naredimo mrežo. Na podoben način lahko pečemo tudi testo.



Slika: Anja Novljan



Foto: Žana Mencej



Foto: Matic Pandel

Več časa, več prostora

Kadar imamo več časa in prostora, se lahko bolj igramo z različnimi metodami. V vsakem primeru poskušamo aluminijasti kotliček zamenjati z drugačno posodo. Na ognju lahko uporabimo **litoželezno ali emajlirano posodo**, v pomoč nam je rešetka, ki je dvignjena nad žerjavico in ogenj. Pri tem moramo paziti na temperaturo, saj se posoda hitro segreje. Zato poskrbimo, da pod rešetko ni povsod enake temperature, kar nam omogoča, da s prestavljanjem posode uravnavamo temperaturo.

V tujini je zelo razširjen litoželezen kotel s pokrovom, imenovan **dutch oven**. Našim krajem je po izvoru bližji **sač** ali **črepnja**. Črepnja sicer pomeni lončen pokrov, pod katerim se peče kruh, danes pa ta izraz uporabljamo za označevanje kovinskega zvona in pladnja oziroma sača. Sač je del tradicionalne kuhinje na Balkanu in izvira iz časov, ko so to področje naseljevali Iliri. Sestavljajo ga pekač, zvon, obroč in stojalo. Uporaben je predvsem, kadar želimo pripraviti obrok, ki bi ga sicer pripravili v peči. Temperaturo uravnavamo s količino žerjavice in pepela, ki ju razporedimo pod pekačem in znotraj obroča na vrhu zvona. Pri uporabi sača moramo paziti predvsem na to, da ne segrevamo preveč spodnje strani ter da pri odkrivanju zvona žerjavica ne pade v hrano.

Taborjenje je vsekakor priložnost za raziskovanje in preizkušanje različnih načinov priprave hrane. Lahko izdelamo svojo peč, lahko poskusimo s peko v luknji v tleh, izdelamo raketno kurišče ali eksperimentiramo s kuhanjem v papirnati vrečki in časopisnem papirju. Predvsem pa svojega jedilnika ne omejujemo z aluminijastim kotličkom.



Foto: Matic Pandel

Ko zapeče koža

Besedilo: Lucija Rojko, fotografije: Žan Kuralt

Poletna taborjenja so pred vrati. Nove dogodivščine in spomini na večere ob ognju, z zvoki kitare v zraku ... Hkrati pa nove priložnosti za neželene dogodke, kot so različne vrste poškodb, tudi opekline.

Tokrat bomo obravnavali opekline, ki so pogost pripetljaj na taborjenjih. Ne le ob ognju, tudi v taborni kuhinji, med različnimi deli v taboru in delavnicami ter med zabavnim programom, ki vsebuje ogenj ali različne vrste segrevanja, delo z elektriko ali kemikalijami ter aktivnosti na močnem soncu.

Opekline prve in lažje druge stopnje



Hladimo jih s hladno tekočo vodo (sterilnost ni pomembna, le da je voda čista). Hlajenje preprečuje nadaljnje poškodbe tkiva in blaži bolečino. Hladimo približno pol ure ali vsaj pet do deset minut. Voda naj ima med 8 in 23 °C. Če vode ni mogoče zagotoviti, potem hladimo z obkladki (lahko imamo že pripravljene ali pa jih naredimo iz brisač, namočenih v hladno, čisto vodo).



Mrzlih obkladkov ne dajemo direktno na kožo. Opekline pokrijemo s sterilno gazo ali posebnimi materiali, ki jih imamo običajno za opekline zapakirane v paketih za prvo pomoč.



Na opekline nikoli ne dajemo ledu. To povzroči še dodatno poškodbo kože. Prav tako na opekline ne smemo dajati mazil ali krem. Pustimo jih sterilno pokrite in jih povijemo s povojem, če je opekline malo večja ali če nismo prepričani, koliko kože je opečene, obiščemo zdravnika čim prej. Sploh v primeru, ko je opečen otrok.



Rok sporoča: Bodimo pripravljeni, hkrati pa tudi previdni, informirani in premišljeni, ko delamo z ognjem in drugimi nevarnimi viri. Marsikateri neželjeni pripetljaj lahko preprečimo z znanjem, praviimi pripravami in upoštevanjem varnostnih pravil.

Opekline druge stopnje

V tem primeru velja glede hlajenja enako kot pri opeklinah prve stopnje. Pri tej stopnji so pogosti mehurji, ki jih ne smemo predirati, saj je koža tako še bolj izpostavljena infekciji. Tudi kadar je opekline manjša, moramo biti pozorni, da ne pride do okužbe. Če se bolečina in rdečina še stopnjujeta, če je temperatura kože povišana in prisotna oteklina, potem poiščemo zdravniško pomoč čim prej.

Čas, da pokličemo 112

V vseh naslednjih primerih kličemo 112, **preden pomagamo poškodovancu** (če smo sami) oziroma **si razdelimo delo**: nekdo mu pomaga, nekdo že kliče pomoč. Pri vseh hujših opeklinah je ogroženo življenje. Posebej nevarne so opekline z električnim tokom visoke napetosti in opekline dihal. V primeru **opekline dihalnih poti** damo hladen obkladek na vrat. Pri opeklinah, ki jih povzroča določen vir (požar, električni tok), moramo paziti, da pri reševanju ne ogrozimo tudi sebe ter da vir čim prej ukinemo oziroma sebe in poškodovanca umaknemo na varno. Hladimo po navodilih, kolikor je mogoče. **Električnih opeklin** ne smemo hladiti! V primeru, da so na rano zalepljena oblačila, jih ne smemo odstranjevati. Lahko zgolj previdno odrežemo ostali del oblačil.

Če pride do opeklin zaradi **kemičnih substanc**, odstranimo vsa oblačila in kemične ostanke na koži. Take opekline potrebujejo dolgotrajno izpiranje pod mlačno tekočo vodo (idealno naj bi imela 30 °C). Voda je tukaj toplejša zato, ker je potrebno daljše izpiranje (pri kislinah 60 minut, pri alkalijah pa še dlje) ter tako preprečimo podhladitev poškodovanca in ker ne gre toliko za hlajenje kot za spiranje. Pomembno je, da v tem primeru nosimo rokavice, da se zaščitimo. Če poškodovanec ne kaže življenjskih znakov, pa začnemo s temeljnimi postopki oživljanja.

Zanimiva dejstva

Najpogostejše so opekline s plamenom in kontaktne opekline (55 %), sledijo oparine (40 %), kemične in električne opekline pa predstavljajo 5 % opeklinških ran. Največji delež opeklinških ran je v starostnem obdobju med 15. in 64. letom (60 %), druga najpogostejše opečena starostna skupina so otroci med 1. in 4. letom (20 %), sledijo otroci in adolescenti, stari 5–14 let (10 %), ter odrasli nad 65 let (10 %).

(Ahčan U., 2017. Dostopno na: www.urosahcan.com)



Če je opečen otrok in opekline obsega več kot 10 % površine kože, je prisotna nevarnost podhladitve, zato ne smemo hladiti več kot 10 minut. Če je še obsežnejša, pa ne več kot pet minut. V tem primeru moramo čim prej v bolnišnico.

Štiri stopnje opeklin

1. Opekline prve stopnje

Se kaže kot rdečina kože, bele lise in manjša bolečina. Poškodovana je le povrhnjica. V to stopnjo spadajo tudi sončne opekline.

2. Opekline druge stopnje

Koža je pordela, otekla in nastanejo površinski mehurji. Bolečina je prisotna in odvisna od lokacije opekline.

3. Opekline tretje stopnje

Uničena, skrajno poškodovana (ožgana) pokožnica in poškodovana podkožna tkiva. Na površju je lahko prisotna trda krasta. Manj ko je prisotna bolečina, bolj je tkivo poškodovano.

4. Opekline četrte stopnje

Poškodovane so mišice, hude ožganine in poškodbe podkožja. Poškodovane so tudi kite, ligamenti ... Življenje je hudo ogroženo. Bolečina ni prisotna, saj je uničeno živčevje.

Astronomsko poletje



Poletno nebo

Poletje nam spet prinaša kratke, vendar tople poletne noči, polne astronomskih zanimivosti. Prek neba se prav poleti najlepše vidi **Rimska cesta**, ki pa jo lahko opazujemo le iz krajev, daleč umaknjenih od mestnih luči. Poleti gledamo prav proti njenemu središču, ki

se nahaja nekje za zvezdami Strelca. Strelca je najbolj južno zodiakalno ozvezdje in poleti se komajda kaj dvigne nad južno obzorje. Sonce se v Strelcu nahaja pozimi, poleti pa je ravno na nasprotni strani. Zato je poletje najboljši čas za opazovanje zvezd okoli Strelca.

Med Strelcem in Škorpijonom letos najdemo **Saturn**. Ne morete ga zgrešiti, saj je tam na jugu najsvetlejši. Saturn je znan po svojih čudovitih obročih, ki postanejo vidni že, če ga fotografiramo s kompaktnim fotoaparatom s polnim zoomom ali pa ga pogledamo skozi teleskop z najmanj 50-kratno povečavo.

Od svetlejših zvezd je v bližini **Antares** v Škorpijonu, ki nam lahko dobro služi kot južni orientir. V primerjavi s Saturnom je mnogo bolj rdeč. Če sledimo Rimski cesti, nad Strelcem pridemo do ozvezdja **Orel**, katerega najsvetlejša zvezda se najpogosteje pojavlja v slovenskih križankah. To je zvezda Atair (tudi Altair) in je ena od treh zvezd, ki sestavljajo **Poletni trikotnik**. Skozi Poletni trikotnik, ki ga tvorijo zvezde Vega, Atair in Deneb, se vije tisti krak Rimske ceste, v katerem se nahaja tudi naše osončje.

Spektakularni meteorski dež

Andromedina galaksija je zelo podobna Rimski cesti in je videti, kot bi Rimsko cesto opazovali s strani. Andromedino galaksijo najdemo na vzhodu, kjer vzhaja ozvezdje Andromeda. Približno od tam bodo okoli 11. avgusta aktivni **Perzeidi**. Gre za vsakoletni spektakularni meteorski dež, ko se utrne okoli 100 utrinkov na uro.



Ozvezdji Strelca (spodaj) in Orel (zgoraj) v tančici Rimske ceste



Andromedina galaksija je na videz zelo podobna Rimski cesti.

Jupiter in Venera poleti

Od planetov se zvečer na zahodu vidi Jupiter, ki v teleskopu pokaže svoje štiri največje satelite. Zjutraj je na jugovzhodu Venera, ki sveti kot Danica. Zanimivo bo srečanje Luninega zadnjega srpa z Venero 19. avgusta zjutraj.



Jupiter - poln zoom kompaktnega fotoaparata lepo razkrije največje štiri Jupitrove satelite.

Astronomski koledarček

- 7. avgust: delni Lunin mrk
- okoli 11. avgusta: meteorski dež, Perzeidi
- 19. avgust: srečanje Luninega zadnjega srpa z Venero
- 21. avgust: popolni Sončni mrk

Mrki Lune in Sonca

Če opazujemo Lunin srp, prvi ali zadnji, bomo opazili, da **Luna** rahlo sveti tudi s svojim temnim delom. To je zato, ker jo osvetljuje od Sonca osvetljena Zemlja. 7. avgusta bomo lahko priča delnemu Luninemu mrku. Zato ne zamudite njenega vzhajanja v trenutku, ko bo Sonce zahajalo. Vzhajajoča polna Luna je že sama po sebi zanimiva, saj zaradi goste zemljine atmosfere sveti oranžno. Ko je nizko nad obzorjem, je videti večja kot običajno, saj bližji objekti ustvarijo optično prevaro.



Ob Luninem srpu lahko opazimo, da Luna sveti tudi s svojim temnim delom.



Vzhajajoča ali zahajajoča polna luna je oranžna in deluje večja kot sicer, a je učinek le navidezen.

21. avgusta bo v Ameriki popolni **Sončni mrk**. Gre za mrk, ki ga Američani že dolgo pričakujejo, saj bo šla senca, ki jo meče Luna na Zemljo, preko sredine Amerike od skrajnega zahoda do skrajnega vzhoda. Mrk pri nas ne bo viden. Lahko pa si pomagata z internetom in mrk v živo spremljate preko računalnika, saj bo gotovo mnogo Američanov pojav prenašalo preko svojih spletnih kamer.

Mit o ognju

Besedilo: Katarina Miklavec



Taborniki ognje postavljamo na mnogobojih, na bivakih, na njih kuhamo, ob večernem ognju zaključimo dan na taboru. Ogenj je v življenju tabornika prisoten v različnih oblikah in je hkrati postal simbol taborništva, po katerem nas mnogi izven naše organizacije prepoznajo.

Ogenj pa ni simboličen le za našo organizacijo, temveč za celoten razvoj naše civilizacije. Odkritje in uporaba ognja sta za človeka pomenila kontrolo nad okoljem, saj si je znal pomagati v mrzlem vremenu, izbor hrane je postal bolj pester, s požiganjem je lahko zemljo čistil, jo pognojil in tako povečal količino pridelka. Človek je na tak način prešel na višjo razvojno stopnjo od živali. O povezavi ognja in ljudi je pisal diplomsko nalogo Jure Parovel - od tam povzemam navedene podatke v prispevku.

Antropologi, ki so preučevali pojav ognja pri različnih ljudstvih, so pisali, da je njegova privlačnost pri ljudeh burila domišljijo, kar je pravzaprav v skladu s človekovo potrebo po pojasnjevanju. Človekovo razumevanje se je namreč razvilo zaradi potrebe po pojasnjevanju in razumevanju sveta okoli nas. Prepoznavanje in pojasnjevanje naravnih pojavov pa je sprožilo nastanek mitov, bogov in različnih verovanj.

Miti o izvoru ognja

Eden pomembnih začetnikov antropologije Bronisław Malinowski je o mitu zapisal: "Mit je posebna vrsta zgodbe, pojmovana je kot sveta in je utelešena v obredu in moralni ter socialni organizaciji družbe." (Malinowski, 1999, str. 41). Gre torej za razlago dogodkov, ki so pripeljali do sedanjega stanja. Je razlaga sveta.

Leta 1930 je antropolog James G. Frazer izdal knjigo, nekakšen nabor verovanj različnih ljudstev o izvoru ognja. Na zahodnih otokih Torresovega preliva je na primer bilo razširjeno prepričanje, da ogenj nosi starka v šestem prstu, med palcem in kazalcem. V želji po prilastitvi in uporabi ognja so živali starki odgriznile prst. Od takrat uporabljamo ogenj in od takrat imamo ljudje pet prstov in prostor za šestega. Burjati iz južne Sibirije so po drugi strani verjeli, da jim je ogenj prinesla lastovica, ki ga je ukradla bogu neba. Ta se je



Foto: Matic Pandel

nanjo razjezil in nanjo streljal z lokom ter zadel njen rep, zato ima lastovica danes razklan rep. Starogrško prepričanje pa pravi, da je Prometej ukradel ogenj, tako da se je s palico dotaknil sonca.

Ogenj in rituali

Rituale, povezane z ognjem, delimo na tiste, povezane z **obrambo pred nečistim**, in tiste, ki služijo kot **povezava z drugimi svetovi**. Ogenj kot obramba pred nečistim se uporablja, ko se skupnost ali član skupnosti okuži z nečistostjo oziroma prekrši tabu. Takrat s prižigom ognja čistijo in na novo urejajo svet. Ponekod na primer prižgejo ogenj za zaščito matere in otroka ob rojstvu, da bi odgnali zle duhove. Tadžiki iz Uzbekistana ob vsaki novi nomadski selitvi zakurijo ogenj in čezenj ženejo osle - tako sežgejo nesrečo, da je ne bi odnesli v drug kraj.

Ogenj služi tudi kot povezava z drugimi svetovi. Pot med različnimi svetovi naj bi potekala skozi os, imenovano axis mundi. Skoznjo v različne svetove potujejo šamani, bogovi potujejo na zemljo, mrtvi pa v spodnji svet. V mitologiji je to običajno drevo, gora, na ravni gospodinjstva je to ognjišče, ki predstavlja središče hiše, center reda in zaščite.

Žrtvovanje v ognju

Z antropološkega vidika gre pri žrtvovanju za darovanje materialnih dobrin v zameno za duhovne dobrine. Bolj ko je materialni predmet dragocen, večja je duhovna energija, ki jo dobiš v zameno. Predmete so običajno sežigali v ognju, zaradi prepričanja, da je ogenj zmožen pretvorbe snovi iz našega sveta v tako obliko, ki se manifestira v drugem svetu.

Literatura

Frazer, J. G., 1930. *Myths of the Origin of Fire*. London: Macmillan.

Malinowski, B., 1991. Vloga mita v življenju. Časopis za kritiko znanosti, letnik 27, št. 194, str. 33-43.

Parovel, J., 2010. Ogenj in ljudje. Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Ritualni ogenj

Z analizo slovenskih praznikov in keltskih ritualov 19. stoletja je Jure Parovel ugotovil, da so ljudje kurili kresove kot zaščito pred vdori nečistega - ob prelomnih časih, npr. začetku novega leta, saj je to doba, ko v človeški svet vdira kaos, ker naj bi bile odprte poti v druge svetove. Ljudje so takrat skakali čez ogenj, da bi se zaščitili pred boleznimi, čarovnicami itn.

Ogenj, ki ga kurimo taborniki, nam predstavlja vir svetlobe in toplote, vendar je imel ogenj v različnih časih in v različnih krajih drugačen pomen, kot ga ima za nas danes, ko okoli njega prepevamo taborniške pesmi.



Foto: Pija Šarko

Ognjeviti rodovi

Besedilo: Tea Derguti, fotografija: arhiv RSO Kranj

Ogenj ni igrača. Kaj o tem elementu pravijo rodovi, ki imajo besedo, ključ po pomoči gasilcev, že v svojem imenu? Od kod se je tja prikradel plamen ali pa dim? Sem mislila, da jih bo več, ognjevitih. Govorila sem s starešinama Nino Dodič iz Rodu upornega plamena Mengeš in Jasmino Tirovič - Gumo iz Rodu stražnih ognjev Kranj ter načelnikom Miho Jakličem iz Rodu Sivi dim Krško.



Po čem vas poznajo drugi rodovi, se morda poznate med sabo?

Jasmina: Smo najstarejši rod v kranjski zvezi tabornikov. Prepoznavni smo po tem, da smo razigrana, pestra družčina, ki želi mlade povezati z naravo, jim pokazati, kako v njej preživeti in koliko se lahko od nje naučimo.

Nina: Širše nismo prepoznavni kot rod. V lokalni skupnosti se povezujemo z ostalimi društvi, tako da vsako leto organiziramo golažijado, na katero so povabljeni vsa okoliška društva.

Miha: Nas poznajo po tem, da smo locirani v Krškem in da je v našem znaku narisana dim, ki je simbolika naše papirne industrije. Trenutno sicer nismo aktivni, ampak vsako leto organiziramo tekmovanje POT.

Ima vaš rod kakšen poseben odnos do ognja?

Jasmina: Ogenj nam veliko pomeni. To želimo vzpodbuditi pri vseh članih, npr. ob večerih, na vsaki akciji zakurimo ogenj, GG-ji si sami na ognju kuhajo večerje ...

Nina: Plamen v našem imenu se ne nanaša direktno na ogenj, temveč na ime narodnega heroja. Večeri ob ognju pa so nam vseeno pri srcu, še posebej če zraven kaj kuhamo.

Miha: Prav posebno ne. Izpostavljen je zaradi naše industrije.

Kakšna je simbolika imena vašega rodu?

Jasmina: Leta 1952, ko je bil RSO ustanovljen in sedem let po 2. svetovni vojni, ko je bila v zavesti ljudi

še zelo prisotna potreba po varnosti in budnosti, je bilo na prvem občnem zboru na predlog Črtomira Zorca izbrano ime - Stražni ognji.

Nina: Ime se nanaša na narodnega heroja Matija Blejca, ki je bil rojen v Mengšu. Uporni plamen je bil njegov vzdevek.

Miha: Samo lokacijska.

Imate na svojih taborjenjih kakšno posebno šego v zvezi z ognjem?

Jasmina: Na vsakem taborjenju v tišini prižgemo večni ogenj, ki gori skozi celotno taborjenje, na koncu ga pogasimo, kar naznani konec taborjenja. Vsak večer se v tišini zberemo v krogu in prižgemo ogenj, ta čast pripada tistemu, ki ga je postavljaj. Nato počakamo na znak starešine tabora ter zapojemo taborniško himno Dviga plamen, se pozdravimo in začnemo z večernim programom. Zadnja leta postavimo tudi indijanski šotor tipi, v katerem vsak dan zakurimo še tretji ogenj na taboru.

Nina: Vedno se vsi zberemo okoli ognja. Prižge ga najbolj zaslužen član, ki ga je postavljaj. Stojimo mirno, v tišini, dokler plamen ne doseže vrha piramide, in zapojemo taborniško himno.

Kako izgledajo večerni programi ob ognju?

Jasmina: Pri nas je nekaj povsem normalnega in nujnega, da prižgemo ogenj vsak večer, zapojemo himno in nato začnemo z različnimi taborniški večeri (krst, noč čarovnic, različne igre, petje ob kitari ...).

Nina: Petje himne ob prižigu, pester večerni program, petje ob kitari.

Miha: Slavno prižiganje ognja postavljajcev. Petje pesmi Dan je šel ob slovesu. Med tema dvema šegama se povezuje večerni pester program.

Se vam je kdaj zgodila kakšna prigoda v zvezi z ognjem?

Jasmina: Zelo veliko, običajno pridejo prigode prav ob ognju na plano, ob njem radi obujamo spomine. Spomnimo se, koliko preglavic nam povzročijo mokra drva, ki se nato nočejo vžgati, in celotni tabor v tišini nestrno čaka na prižig ... In kakšen kres znamo zakuriti, ko napadajo tabor domačini. Nasmeješ se lahko tudi temu, kako se načrtuje postavljaj ognja, kaj vse se dogaja na nočnih stražah ...

Nina: Letos smo postavili 4-metrsko pagodo za prvomajski kres. Drugače smo imeli na taboru velikokrat ogromno dela z vzdrževanjem večnega ognja, saj je v Bohinju, kjer navadno taborimo, rado deževno. Ker se kljub slabemu vremenu ne damo, nad ognjem naredimo streho. Zanj čez dan skrbi dežurni vod, ponoči imamo organizirano stražo.

Miha: ROT 2010. V zelo mokrih pogojih smo spravili ogenj v pogon po dveh urah.

Kateri ogenj najraje postavljate, imate za to posebno ekipo?

Jasmina: Imamo ekipo fantov, ki s pomočjo dežurnega voda postavljajo ogenj. Sami si postavijo izziv in se glede na starost pomagačev odločijo, kakšen bo ogenj. Prvi in zadnji dan tabora si dajo duška in postavijo poseben ogenj. Postavljanje in prižiganje ognja si vsak vod šteje v čast. Postavljamo različne vrste ognjev: od pagod, piramid do Apola ...

Nina: Največkrat postavimo različne variacije pagode. Navadno ogenj postavlja dežurni vod, ki ga tudi prižge.

Miha: Pagodo.



Postavljanje in prižiganje ognja si vsak vod šteje v čast.

Ali lahko opišete svoje občutke, ko sedite zvečer ob ognju?

Jasmina: Zame je to nekaj najlepšega. Ob prižigu ognja, ko se dan bliža koncu, se zavem, da smo še en dan odlično izpeljali. Največ mi pomeni, ko vidim zadovoljne obraze članov. Ne smem pozabiti tudi vseh pestrih, raznolikih večerov, kjer me običajno bolijo trebušne mišice, in zaključka dneva ob večeru, kjer se mi zdi, da se med seboj še bolj povežemo.

Nina: Ob ognju pri nas poteka marsikaj. Od druženja do različnih rodovih sestankov. Tako da ob njem krepimo naše družinske vezi, se veliko smejimo in imamo fajn.

Miha: Sproščujoča meditacija in topel objem v naravi.

Kateri simbol bi po vašem mnenju lahko najbolje predstavljal taborniško gibanje?

Jasmina: Mislim, da bi si ga morali izmisliti. Saj se mi zdi, da trenutno ne poznam simbola, ki bi predstavljal vse to, kar nudi taborništvo.

Nina: Znak za neskončnost. Ker nam taborništvo omogoča neskončno nepozabnih trenutkov. Poleg tega pa nam omogoča inovativnost in neomejeno kreativnost ter spletnje prijateljskih vezi, ki jih ni moč pretrgati.

Miha: Narava. To pa zato, ker se vse aktivnosti dogajajo z njo: od zaščite do skrbi, je naše zavetje, je naš izziv, naša surovina ...

Objavljena razpisa za Roverway 2018 in Jamboree 2019

Na Stenčasu je objavljena razpisna dokumentacija za dve največji mednarodni akciji, ki nas čakata v prihodnjih dveh letih. O Roverwayu in Jamboreeju si več preberite na straneh rubrike Mednarodno, razpisni pogoji, cene in dodatne informacije pa vas že čakajo na spletu.

Mladinsko delo kot javna kvalifikacija

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je v družino nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) sprejel kvalifikacijo **Mladinski delavec/delavka**. Mladinski delavec je v taborniški organizaciji razumljen kot mladinski voditelj - načelnik, rodu, čete družine ali kluba z vsaj enoletnimi izkušnjami dela na tej funkciji. To pomeni, da bo zdaj možno verifikirati znanja in spretnosti, pridobljena v taborniški organizaciji s poudarkom na znanjih, ki jih obvladajo načelniki in starešine različnih organizacijskih enot. Tako bodo taborniške izkušnje postale še bolj vidne in "uporabne" za bodoče delodajalce iz različnih sektorjev.

Odgovor Ministrstva za okolje in prostor na pobudo za vključitev varuha narave v zakon o ohranjanju narave

Sredi junija smo prejeli odgovor Ministrstva za okolje in prostor v obliki odprtega pisma, ki ga objavljamo na Stenčasu. Naš predlog so sicer zavrnil, a so podali utemeljeno razlago, bistvo povzema naslednji odlomek: "[...] menimo, da je institut varuha narave, kot je predlagan v pobudi, v svojem bistvu že vzpostavljen in sicer na dveh mestih: - prek varuha človekovih pravic, predvsem v delu, kjer je narava obravnavana kot pogoj za človekovo zdravo okolje,



TABORNIKI

in - prek možnosti zastopanja interesov ohranjanja narave, v delu, kjer je narava obravnavana kot vrednota, kot naravna dediščina, in subjektiviteta z lastno pravico do obstoja in življenja. Zato menimo, da z dodatnim in novim institutom varuha narave in s predstavljanjem obstoječih določil iz predpisa v predpis, ne bi mogli bistveno pripomoči k ohranjanju narave. Bolj pomembno se nam zdi, da se obstoječi institut zastopanja interesov ohranjanja narave bolje uveljavi v praksi."

Tabor prijatelj GŠ

Si v življenju spoznal, koliko so ti dali taborniki, pa bi rad nekaj dal nazaj? Priložnost za poravnavo ti ponuja Tabor prijatelj Gozdne šole, v Bohinju od **26. do 31. avgusta 2017.**

Prijava tabornih izmen

Priloge na poletna taborjenja so že v polnem teku. Eno od nujnih opravil je tudi prijava taborne izmene na ZTS, tako kot to predvideva Pravilnik o taborjenjih enot Zveze tabornikov Slovenije. Prosimo, da osnovne podatke posredujete preko spletnega obrazca.



ZTS se je junija predstavila tudi na Bogatajevih dnevih ali dnevih zaščite in reševanja v Murski Soboti. Foto: Ivo Štajdohar

Zlet 2017 se z naglico približuje

Besedilo: Urban Lečnik Spaić, Martin Justin, Blaž Zupančič, fotografija: Tinkara Ošlovnik

In ker bo letošnji Zlet tako poseben, vam kar vnaprej podajamo nekaj odgovorov na vprašanja, ki se vam morda že porajajo.

Ali je res, da bo vsak večer ob ognju igral zletni band?

Ja, za glasbeno popestritev na zletu bo res skrbel zletni band. Članov banda vam še ne moremo razkriti, lahko pa obljubimo, da bodo virtuozni na kitarah, cajonih, ropotuljicah, ukuleli in vokalno pričarali nepozabne glasbene spektakle.

Koliko bo vseh ljudi na Zletu?

Nevarno se približujemo številki 1000. Ja, ta številka je prijetno strašljiva tudi za nas.

Ali bomo zaradi obilice programa imeli čas za druženje?

Med kosilom in večerjo smo pustili dovolj časa za druženje, pogovarjanje in poležavanje. Prav tako lahko greš s svojimi prijatelji skupaj na popoldanske aktivnosti in večerni program, po celotnem tabornem prostoru pa bodo posejani tudi posebni koticiki, ki bodo posebej namenjeni druženju.

Koliko bomo morali hoditi na hajku?

Proge so v povprečju dolge 40 kilometrov. Plus vsi ovinki zaradi zanimivih točk, ki vas bodo premamile. Kaj?! Manj kot 20 kilometrov na dan?! Vemo, sramota. Še dobro, da se lahko sami odločite in vmes skočite še na katerega od okoliških hribov.

Ali je res, da bo tudi osebje imelo svoj program?

Res je. Hitrostno čiščenje straniščnih školjk, tekmovanje v dviganju vreč s krompirjem, skupinsko postavljanje konjušnic ... Ne, ne, tudi prostovoljno osebje bo imelo veliko prostega časa za druženje, obiskovanje različnih aktivnosti in spanje.

Kdaj bomo morali iti spat?

Za mirno spanje vseh udeležencev bi radi zagotovili tišino med 23.30 in 7.00. Vseeno ti ne bomo na silo rinili vek skupaj. Pomembno pa je, da se zavedaš, da se boš s prijatelji, ki jih boš na Zletu spoznal, lahko

družil, tudi ko bo tega konec, nekatere aktivnosti pa lahko doživiš samo na Zletu. In če si takrat zaspan, jih enostavno nisi doživel v polnosti. Ker vsi udeleženci nimajo istega dnevnega ritma, pričakujemo, da bomo vsi spoštovali različnost in aktivnosti v času nočnega počitka prilagodili oz. izvajali na način, da ne bomo motili ostalih udeležencev.

Kje bomo štartali vodi za bivakiranje?

Štarti bodo na različnih koncih severovzhodne Slovenije: v Gornjem Gradu, Celju, Šentjurju, Kočniku, na Vranskem, na Ravnah na Koroškem in v Slovenskih Konjicah.

Kdo nam bo kuhal na Zletu?

V času bivakiranja boste vodi svoje obroke kuhali na ognju, na tabornem prostoru pa bo poleg že pripravljene hrane, ki bo namenjena vsem udeležencem, tudi čas, da dokažete svoje kuharske sposobnosti nad plameni taborniškega ognja.



Korajža uabi: Če vas zanima še več, lahko obiščete našo spletno stran

(zlet.taborniki.si) ali Facebook

(www.facebook.com/zlet2017) ali nas kontaktirate prek maila (zlet2017@taborniki.si).

Gremo na Roverway 2018

Besedilo: Maruša Ferjančič, slika: arhiv Roverwaya



Roverway je največji evropski skavtski dogodek, ki poteka vsake 3 leta v organizaciji WOSM-a in WAGGGS-a. Šesti Roverway zapovrstjo bo potekal v deželi tulipanov in mlinov na veter na Nizozemskem.



Namenjen je starejšim GG-jem in PP-jem ter bo zagotovo odlična priložnost za sklepanje prijateljstev po celi Evropi. Organizatorji se že pripravljajo in komaj čakajo, da bo v Zeewolde skavtski center pripotovalo okoli 3000 evropskih skavtov in skavtinj.

Kaj: Roverway 2018

Kdaj in kje: od 23. julija do 2. avgusta 2018, na Nizozemskem

Organizator: Scouting Nederland

Čas trajanja odprave: od 20. julija do 3. avgusta 2018

Starost udeležencev: od 16 do 22 let

Predvidena cena: 750 € za udeležence

Okvirni program:

Odprava bo do pričetka Roverway-a prepotovala pot od Ljubljane skozi München do Amsterdama. V Amsterdamu bomo preživeli cel dan in ga dobro spoznali, preden se bomo skupaj opravili proti Haagu, kjer bo otvoritvena slovesnost. Nato se bodo vodi v mešanih mednarodnih ekipah odpravili na različne poti raziskovanja Nizozemske. Po štirih dneh se bomo zbrali na glavnem taboru v Zeewoldu. Po štirih nepozabnih dneh druženja s taborniki iz cele Evrope se bomo poslovili in odpravili nazaj proti Sloveniji.

Prijave: Prijave za slovensko odpravo se bodo odprle 15. 9. 2017.

Več informacij na: www.roverway2018.nl/en



Gremo v ZDA na Jamboree

Besedilo: Uroš Burič, fotografija: arhiv Jamboreeja

V "našem jeziku" je svetovni jamboree največje skavtsko društvo in skoraj neponovljiva priložnost za spoznavanje kultur in prijateljev.

Zadnji jamboree je potekal leta 2015 na Japonskem. Odprava je štela 94 članov. Koliko jih bo tokrat?



Več kot 40.000 posameznikov z enakimi načeli in cilji ter skoraj toliko zgodb za dolge zimske dni. Svetovni Jamboree 2019, ki bo v Združenih državah Amerike, bo tudi tokrat privabil skavte iz več kot 90 držav.

Kdaj in kje: od 22. julija do 2. avgusta 2019, Združene države Amerike, Zahodna Virginija

Organizator: Skavtske organizacije ZDA, Kanade in Mehike

Čas trajanja odprave: od 11. julija do 4. avgusta 2019

Starost udeležencev: od 14 do 17 let

Predvidena cena: 2600 €

Ceno odprave v veliki meri pogojujeta cena jamboreeja in letalski prevoz. Tokrat smo ceno postavili na **2600 €** in vključuje: tabornino, raziskovanje ZDA, prehrano med celotno odpravo, prevoze, opremo in oblačila za člane odprave, zavarovanja

in stroške srečanj pred odpravo. Več informacij dobite v razpisu.

Program na jamboreeju zagotavljajo organizatorji in kolikor jih poznamo, bo izjemno atraktiven. Prostor, kjer se bo odvijal, je skoraj kot nekakšen raj za tabornike in druge adrenalinske navdušence. Program pred in po jamboreeju pa pripravlja vodstvo odprave in bo sledil smernicam taborniškega raziskovanja, ki ga oplazijo obvezni ogledi nekaterih turističnih znamenitosti vzhodne obale ZDA.

Prijave bodo potekale preko Zveze tabornikov Slovenije. Prvi rok za cenejše prijave je 15. december 2017.



Nejc vabi: Več o akciji lahko preberete na strani www.2019wsj.org.

Kaj novega pri TAPOS-u?



Besedilo: Nina Medved, Blaž Zupančič

Po nekaj manj kot letu izvajanja projekta TAPOS - taborniški pospeševalnik se že kažejo prvi učinki, v pripravi pa je še kar nekaj aktivnosti, ki bi jih bilo prava škoda zamuditi!

Od začetka izvajanja projekta se je zgodilo veliko. Od tedaj smo napisali nov program, razvili novo orodje, pripravili in izvedli kar 16 celodnevni posvetov, vikend delavnic ali več kot teden dni trajajočih tečajev. To pomeni kar 355 ur različnih neformalnih izobraževanj in usposabljanj, ki se jih je do zdaj udeležilo 151 udeležencev. Nekaj tudi iz netaborniških vod, ki jih bo v prihodnje še več.

Kaj je to ... PP program?

PP program je odgovor na to, kaj lahko popotniki in popotnice počnejo pri tabornikih. In to kot popotniki in popotnice, ne kot vodniki, specialisti, načelniki itn. Program je zabaven in zahteven, saj je oblikovan kot serija izzivov, ki si jih PP zastavi s pomočjo svojega izbranega "taborniškega coacha" (izraz za to vlogo še pilimo). PP program daje veliko odgovornosti PP-ju, da se o sebi odloča sam, se postavi v razburljive nove

okoliščine izven svojih okvirjev, gre skupaj z drugimi na avanture in sam sebe bolje spozna.

Z izvajanjem programa bomo začeli oktobra 2017, v prvi fazi s pilotno skupino 100 PP-jev. **Pomagaj nam poiskati primerne kandidate, ki bi z veseljem in vztrajnostjo preizkusili PP program!**

Kouč, kavč, coach

Ker želimo PP program prilagoditi vsakemu posamezniku, poudarek ni več na delu v vodu. Želimo si, da bi imel vsak PP svojega osebnega taborniškega coacha, s pomočjo katerega bo oblikoval osebne izzive. Vloga taborniškega coacha je, da pomaga PP-ju pri zastavljanju jasnih in dosegljivih izzivov, mu pomaga najti načine za njihovo doseganje ter ves čas spremlja njegov napredek in ga spodbuja.

Želimo najti 50 primernih taborniških coachev, ki bi jih v oktobru 2017 primerno dodatno izobrazili.



Foto: Pija Šarko

Aktivnosti, ki so bile del projekta TAPOS:

- Tečaj za vodje,
- Taborniška akademija in izstrelitev projekta,
- usposabljanje za mentorje PP programa,
- usposabljanje izvajalcev projektnih aktivnosti,
- vodniški tečaj Podravskega in Pomurskega območja,
- vikend za GG vodnike,
- načrtovanje in priprava RR programa,
- Megamodul,
- RR program v obliki 5 vikend delavnic,
- oblikovanje in premierna raba orodja Spoznaj se,
- start-up vikend,
- posvet s taborniški izobraževalci,
- oblikovanje PP programa.

Iščemo aktivne ali bivše tabornike, starejše od 23 let, ki bi bili pripravljeni biti coachi vsaj 2 PP-jema, za kar si predstavljamo, da bi jim vzelo približno 120 ur na leto oziroma:

- 1 vikend za prvo izobraževanje,
- 1 dan za srečanje coachev vsako leto,
- 10 ur za vsakega PP-ja v prvem mesecu,
- 36 ur za vsakega PP-ja na leto.



Miha uabi: PP program in druge informacije najdeš na spletni strani projekta tapos.taborniki.si.

Rrrrr ... raziskovalci!

Ker je obdobje po zaključku študija v več pogledih prelomno, želimo RR-e opolnomočiti in opogumiti, da se z izzivi spoprimejo odločno in naredijo nekaj dobrega zase. Zato smo za mlade, stare med 21 in 29 let, ki še niso zaposleni, pripravili program. Ta zajema 5 vikend delavnic, mnoga uporabna gradiva, podporo vrstnikov in zunanjih strokovnjakov ter udeležbo v 8-tedenskem izzivu Spoznaj se, s pomočjo katerega se naučijo vzdrževati nove navade in vrednotiti svoj dan.

Zunanji strokovnjaki na delavnicah so bili med drugim **Neža Krek**, mednarodna strokovnjakinja s področja vodenja ljudi in kariernega coachinga, **Matija Goljar** iz socialnega podjetja Ustvarjalnik in vodja televizijskega programa Štartaj, Slovenija, **Rok Capuder** iz Zavoda 404, **Lenka Puh** iz zadruga eTRL, mentorji s **Študijsko-raziskovalnega centra za družino** iz Ljubljane. Za tiste udeležence, ki jih je zanimala podjetniška pot, smo organizirali dodatni start-up vikend, na katerem so razvijali lastne ideje za **taborniško podjetje**.

Prvi oprijemljivi učinki so že vidni pri naših RR-ih: našli so si zanimiva pripravništva v Sloveniji in tujini, študentska dela pri podjetjih, do katerih si sicer ne bi upali stopiti, zaposlitve, naprej razvijajo svoje podjetniške ideje. Ne samo, da v "dobrem tempu" sledimo izpolnjevanju kazalnikov uspešnosti na projektu, z veliko ponosa lahko rečemo, da smo že zdaj številnim mladim nudili podporo pri oblikovanju naslednjih korakov v življenju!

Mnenji

Želela bi se obema najlepše zahvaliti za najbolj top izpeljano TAPOS delavnico. Mislim, da smo kot skupina potrebovali prav Matijo in Matica, ki sta nam dala nov zagon, nove ideje. Osebnost me brnila v rit in mi dala vedeti, da se vse da, če le hočemo.

Kaja Dragšič,
razvija podjetje KAYO - poslovni okus

Postala sem bolj pozorna na določene stvari v življenju. Bolj ločim med pomembnimi in nepomembnimi dogodki, vidim, kdo mi pozitivno vrača energijo, izključujem negativne ljudi iz življenja, ker si moje pozornosti in časa enostavno ne zaslužijo. Hvaležna!

Iz vrednotenja programa RR



Miha uabi: Bi rad pokomentiral PP program, te zanima sodelovanje v programu kot taborniški coach, v delovni skupini za starostno uvejo PP ali v RR programu? Piši na blaz.zupancic@taborniki.si ali nina.medved@taborniki.si!



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Pripravljamo še dve izvedbi RR programa:

Aktivnost	Termin	Rok prijav
RR program	oktober-december 2017, Celje	petek, 6. oktobra
RR program	januar-marec 2018, Celje	petek, 22. decembra
start-up vikend	6.-8. april	

Biti mati tabornikov

Besedilo: Andreja Š. Tomšič

Biti mati tabornikov je posebna čast in dolžnost. To je pravzaprav življenjsko poslanstvo. Imam Tino, vodnico, ki bo pravkar stara 18 let, in Lukca, GG-ja, starega 15 let, ki bo kmalu prevzel nalogo pomočnika vodnika. Tabornika sta že zelo dolgo. Lukec je na prvo taborjenje odšel, ko je bil star 5 let. Pa ne le na taborjenje s svojim rodnom, še na vodniški tečaj, da je tam igral svojo življenjsko vlogo - biti otrok tabornik.

Med starši se širi glas, da so taborniki super, da se otroci tam veliko naučijo, se socializirajo. Velikokrat so pričakovanja prevelika. Vodniki so še vedno otroci, večji, pa vendar. Težko je pričakovati, da bo vodnik, star 16, 17 let, odpravil vse pomanjkljivosti domače vzgoje. Vodnikom ne bo uspelo brez vaše pomoči in sodelovanja. Kako je uspelo meni? Vedno sem zaupala Tinini vodnici Ireni. Če je Irena rekla, da je vse v redu, potem je tudi bilo.

Priprava starša

Materi in očetje se moramo zavedati, v kakšno avanturo se spuščamo. Vem, da je v našem interesu zagotoviti poceni varstvo za naše nadobudneže v času poletnih počitnic. Vedeti pa moramo, da program načrtujejo in izvajajo mladostniki, ki obiskujejo srednje šole, fakultete in to delajo prostovoljno v prostem času. Zato vas prosim, da spoštujete datume, ki jih zapišejo v program. Največ dela imajo s prilagajanjem urnikov vsakega otroka posebej. Pa z obračunom cen. In s pojasnjevanjem, kaj je izvedljivo. Težko jim je.

Taborniki vedno odidejo na tabor in se vrnejo. V vmesnem času pa imamo starši samo eno nalogo - da vzpostavimo zaupanje v svojega otroka in v njegovega vodnika in se posvetimo sami sebi. Pred veliko leti so bile v času tabora strašne nevihte. Seveda sem bila zaskrbljena, kaj se dogaja z mojima otrokoma. Bila sem neomajno trdna, z veliko pomočjo sodelavk in prijateljic, da nisem vsak dan klicala vodnic na tabor, če je vse v redu. Tako se gradi zaupanje.

Priprava opreme

Slabega vremena ni. Je samo slaba oprema. Jaz opremo zbiram celo leto. Prekratke, pošite hlače vedno najdejo prostor v omari, ker bodo dobre za na tabor. Sponzorske majice prav tako. Stara posteljnina - super.

Vsako leto moramo opraviti tudi nekaj nakupov. Kako izberemo dobre gojzarje? Ko otrok začne teči po trgovini brez znakov bolečine na obrazu, takrat veš, da so mu prav.

V našem rodu taborniki vedno dobijo seznam opreme. V sezname nikoli nisem dvomila. Samo skupaj smo pripravili, kar je pisalo. Kupujemo tudi ekološko razgradljivo milo in zobno pasto, ker taborniki spoštujejo naravo. Pa tudi če je pasta ogabna. Ker taborniki vedo, kaj je prav.

Tabor

Najbolj pomemben dan je dan, ko starši obiščemo naše tabornike. Prinesemo pecivo, sodelujemo na aktivnostih in se lepo obnašamo. Kaj to pomeni? Tabornikom ne delamo sramote in jih ne objemamo, če sami tega ne želijo. Ne jokamo jim, kako smo jih pogrešali, posebej, če oni niso pogrešali nas. Ne obremenjujemo jih s tem, kako so črni nohti. Za to bomo poskrbeli, ko se vrnejo domov.

Močno področje za zaskrbljenost staršev je tudi prehrana. Pri meni so vsi dvomi v prehranjevanje na taboru izginili, ko sta se stepala nad skledo solate. Takrat sem vedela, da sta na taboru osvojila več zdravih prehranskih navad kot doma ob upoštevanju vseh smernic zdravega prehranjevanja.

Vrnitev domov

Najbolj dramatična je vrnitev tabornika in opreme domov. Jaz se pripravim tako, da najprej kupim pralni prašek in odstranjevalec madežev. Ko se tabornik vrne, najprej ločim oblačila na tista, ki izginejo v veliko črno vrečo, in na tista, ki lahko gredo v pralni stroj. Po dolgoletnih izkušnjah vam lahko povem, da perilo perem na takem programu, ki ima zvišan nivo vode (da se raztopi blato) in v manjših količinah. Cel dan. Pet strojev, najmanj.

Tabornika usmerimo v kopalnico, kjer se mora namakati kakšno uro. Potem so tudi nohti čisti.

Težja je psihološka podpora. Tabornik je v času tabora marsikaj spoznal in izkusil, mi pa ne. Naš otrok je odrasel (za eno stopnjo), mi pa ne. Dragi starši, bodite pogumni, pohvalite svoje otroke, spoštujte njihov napredek, zvečer pa se lahko malo zjočete. Ker se je zgodil čudež - otroku smo dovolili, da odraste.

Kav-boj mnogo-boj

Besedilo: Andreja Mršnik, Neža Slosar, RSR Ilirska Bistrica, fotografija: Suzana Podvinšek

Pozdravljeni, moji najljubši prijatelji - taborniki! Sem Mnogoboj. Državni Mnogoboj. Mislim, da je prišel čas, da spoznate mojo osebno zgodbo. Ker sem že star in onemogel, vam bom povedal, kako se moje življenje odvija od šestdesetega leta dalje. Leta 2014 sem bil v Ajdovščini in takrat sem se počutil odlično - veliko ekip, še več tabornikov in super organizacija. Vendar je smola na tem svetu ta, da sonce prinaša s sabo dež. In tako se je začelo bolj neodločno obdobje, v katerem sem se na trenutke ustrašil celo za svoje življenje.

Moji starši (ZTS) so si želeli drugačne vzgoje zame, hoteli so me narediti sodobnejšega in atraktivnejšega. Tako je bil na vrsti poskus s Kmečkim uporom. Kljub najboljšim željam in velikemu vložku truda poskus ni prinesel pričakovanega uspeha, zato je bilo nujno ponovno preoblikovanje do naslednjega leta. Starši so se odločili, da kljub vpeljevanju novega Programa za mlade in večjim programskim spremembam ostanem v klasični obliki, vendar z novimi pravili. V moj urnik so dodali panoge vod-vodu, nalogo presenečenja ter ognje in pripravo hrane, nekatere druge panoge pa so prilagodili. Nov urnik mi ni bil v breme, zmotila me je le njegova izvedba. Že v Mirni so se pokazale težave s časovno razporeditvijo, ki je bila nepraktična ("vsi naenkrat na isto panogo"), v svojem razpisu pa sem pogrešal kategorije PP+. Prav tako sem bil razočaran, ker nisem mogel nahraniti prehranskih posebnosti. Pa vendar sem imel občutek, da ubiram pravo pot.

Žal me je občutek varal. Že med letošnjim letom sem imel eksistencialno krizo, nisem vedel, ali sploh bom, prijatelji mojih staršev so se medtem veselo pogovarjali o moji esenci. Tik pred zdajci je Rod bistre Savinje prepoznal moj gnev in me organiziral. In ne le to, v moj program je ponovno dodal kategorije PP, RR in grče, na kar sem zelo ponosen! Se je pa žal uresničil moj strah, da moram shujšati - namesto dveh oz. treh dni so me stlačili v hlače velikosti sobote. Morda sem nostalgichen, ampak zame je bilo idealno tridnevno trajanje (kot včasih), kar bi se mi zdelo potrebno tudi letos, še posebej zaradi prenovljenih pravil z več panogami in (v primerjavi z lani) večjega števila ekip. Škoda, da s staranjem učenje ni več tako učinkovito in se iz lanskih napak nisem veliko naučil ... Časovno sem se zopet zakalkuliral (tokrat malo huje), s prehranskimi posebnosti še vedno nisem na ti, moje bolešno počutje pa je povzel zaključni zbor, ko sem imel moč razglasiti le rezultate mlajših kategorij. Himna žal ni izzvenela, po glavi pa mi še vedno skačejo tečne grčice, ki mi "nabijajo" z rezultati.

Da ne bom le godrnjav starček, naj povem, da sem bil letos kljub vsemu navdušen nad številom udeležencev, kar dojemam kot dejstvo, da taborniki v meni vidite smisel in me podpirate. Upam, da me boste še naprej obiskovali iz vseh območij Slovenije. Naslednjemu organizatorju pa želim poguma in čim manj ponovljenih napak.

Vaš Državni Mnogoboj



Odlično obiskan mnogoboj v Šempetru

Besedilo: Suzana Podvinšek

Državni mnogoboj je največje slovensko taborniško tekmovanje, ki ga je tokrat v sodelovanju z ZTS organiziral Rod bistro Savinje Šempeter.



Skoraj 500 tekmovalcev je nov rekord za državni mnogoboj.
Foto: Suzana Podvinšek

Mnogoboj je privabil kar oseminsedemdeset ekip iz cele Slovenije v Šempeter v Savinjski dolini na preizkušanje v taborniških panogah. Tokrat je tekmovalni del potekal le v soboto, ekipe pa so zaradi oddaljenosti ali le dobrega vzdušja in novih dogodivščin lahko prenočile tudi v petek in nedeljo.

V otvoritvenem zboru so nas nagovorili vodja organizacije mnogoboja **Jure Vrenko** (RBS Šempeter), glavni sodnik **Emil Mumel** (RZS Zreče) in predsednik krajevne skupnosti, šolska glasbena skupina pa je poskrbela za boljše vzdušje.

Mnogoboj je potekal v bližini osnovne šole in v okolici jame Pekel, kjer so se odvijale panoge, ki predstavljajo osnovno znanje in spretnost v posamezni starostni veji. Tekmovalci, ki so bili razvrščeni v devet starostnih kategorij, so se pomerili v kurjenju ognjev, pripravljanju obroka, postavljanju šotora, premagovanju ovir, signalizaciji, orientaciji, postavljanju signalnega stolpa, panogi vod-vodu, lokostrelstvu, boju med dvema ognjema, spretnostnem tekmovanju ter ostalih panogah. Mnogoboj je potekal v super vzdušju, udeleženci pa so pokazali svoje znanje in pripravljenost za discipline.

Zaključili smo v poznih urah z razglasitvijo rezultatov le za medvedke in čebelice, gozdozniki in gozdoznice so na rezultate čakali pozno v noč, kar je prineslo nekaj nejevolje pri tekmovalcih.

Mnogoboj je priložnost, da udeleženci pokažejo svoje znanje in pripravljenost. Vsekakor pa ni le tekmovanje ampak tudi druženje, spoznavanje drugih tabornikov, zabava, igra, bivanje v šotoru ... In kje lahko pričakujemo državni mnogoboj prihodnje leto? Ste morda ravno v tvojem rodu pripravljeni na nov velik izziv?



Nekatere panoge so na mnogoboju stalnica, druge smo dodali v zadnjih letih. Foto: Suzana Podvinšek

Rezultati

Prva mesta so v kategorijah osvojili:

MČ 1: Tigri, RMR Mirna

MČ 2: Rožnate mušnice, RBP Muta

MČ 3: Zlati bobri 2, RBS Šempeter

MČ 4: Morski levi, RJS Izola in Racmani, RPG Šoštanj

Mlajši GG, ženske: Arma keksi, RZR Zreče

Mlajši GG, moški: Zlobce, RPG Šoštanj

Starejši GG, ženske: Požigalke, RSR Ilirska Bistrica

Starejši GG, moški: Zabiti klini, RBP Muta

PP: Morske deklice, RJS Izola

Mnenja

"Najbolj nama je bil všeč lov na lisico, lisice nismo našli, nam pa je pustila bonbončke na kmetiji, pri jelki v zemlji. Na kmetiji smo videli konje, pujsce, kokoši, ovce ... Ena ovčka pa je Špeli pojedla rožico, ki jo je imela v nahrbtniku."

**Nina in Špela, vod Žabice (murni),
RJS Izola**

"Na državnem mnogoboju smo prvič in se imamo zelo fajn, super je bilo, ker smo lahko spali v šotorih. Najbolj všeč nam je bila panoga postavljanje šotora, ker smo pri tem vedno najboljši. Najbolj butasta stvar danes so bili ognji, ker se nam je podrl in ga nismo mogli prižgati. Predlagamo, da bi ekipe naslednjič postavljale različne vrste ognjev. Smo pa zelo veseli, saj smo osvojili 2. mesto."

**Nika, Tit in Leon, vod Ježki (MČ),
RPG Šoštanj**

"Na državnem mnogoboju smo z vodom bili že lansko leto. Najboljša disciplina danes je bil lov na lisico, najslabše pa smo se odrezali pri ognjih, ker smo imeli preveč materiala in je bilo vse preveč debelo. Ni stvari, ki nama ne bi bila všeč, in zagotovo še greva."

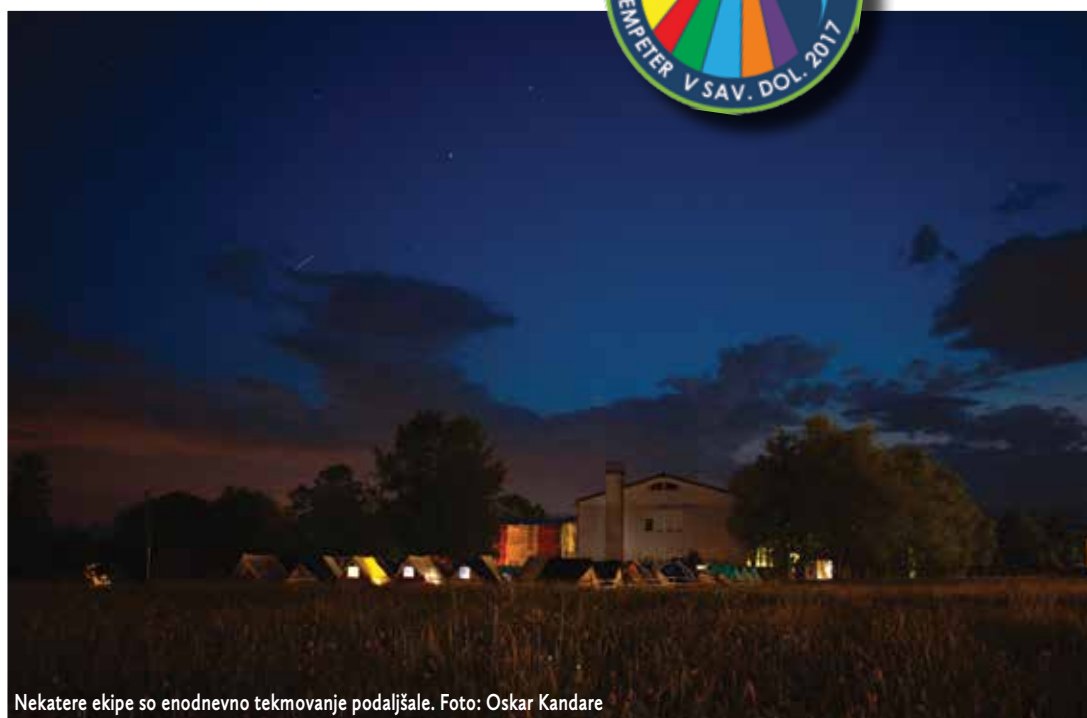
**Zarja in Tia, vod Tace face (MČ),
RSR Ilirska Bistrica**

"Na državnem mnogoboju sem prvič, v primerjavi z območnim je tukaj boljše. Najbolj všeč mi je bilo to, da smo lahko bili samostojni, da nismo ves čas potrebovali s seboj vodnika in smo imeli malo časa zase. Z vodom smo se najbolje odrezali pri orientaciji. Kosilo smo si skuhalo sami - makarone s paradižnikovo omako in tuno. Saj je bilo dobro, samo drugi v vodni so preveč občutljivi."

**Fiona, vod Mafija (GG),
RKJ Postojna**

"Na državnem mnogoboju sem že bil, prvič pa tekmujem kot PP. Najbolj všeč mi je bila orientacija, ki je bila letos po ravnem in to je ful kul, drugače lazimo v hribe in pridemo vsi utrujeni. Glede na to, da je to panoga na začetku tekmovanja, je super, da smo lahko prihranili moči za druge discipline in dobro tekmovali. Za organizacijo mnogoboja da vsak vedno vse od sebe. Če med seboj sodelujemo, lahko dosežemo prav vse in to je pri tabornikih najbolj pomembno."

**Gregor (PP),
RSR Ilirska Bistrica**

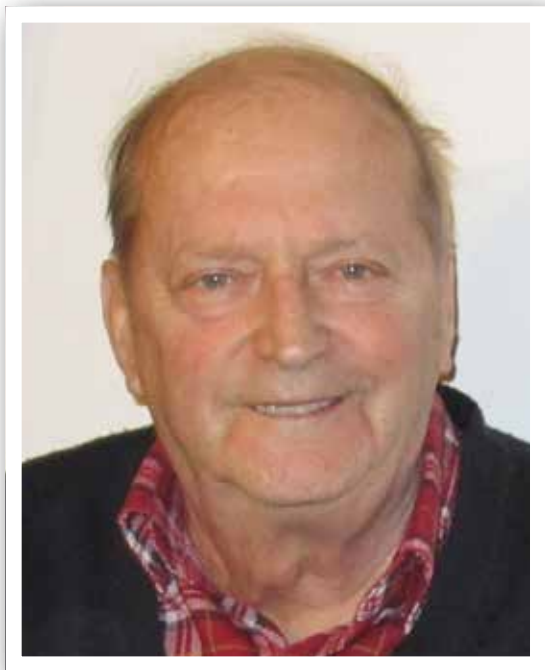


Nekatere ekipe so enodnevno tekmovanje podaljšale. Foto: Oskar Kandare

In memoriam: Robert Bobanec

Besedilo in fotografija: taborniki XI. SNOUB

Bilo je prijetno zgodnjeipoletno jutro, ko nas je 9. junija 2017 iznenada pretresla novica, da med nami ni več dolgoletnega tovariša in prijatelja, mentorja, ustanovitelja ter dolgoletnega starešine XI. SNOUB v Mariboru, legende med taborniki Roberta Bobanca.



Bil je nosilec številnih priznanj in nagrad, od občinskih do državnih. Med taborniškimi priznanji je bil posebej ponosen na Tabornika partizana, zlati znak Zveze tabornikov Slovenije in zlati znak Zveze tabornikov Jugoslavije, ki kažejo njegovo dolgoletno zagnano strokovno in organizacijsko delovanje v taborniški organizaciji naše ožje in tudi nekdane širše domovine.

Robert se je rodil 23. aprila 1940 v Mariboru v skromni delavski družini. Vsemu, s čimer se je ukvarjal, je posvetil vso svojo pozornost, znanje in energijo, skušal je doseči največ, vedno je bil med prvimi ali zares čisto prvi. Že kot mladinec je ustanovil taborniški odred XI. SNOUB in ga izoblikoval v eno najboljših taborniških enot takratne Jugoslavije. Bil je predsednik republiške konference ZTS (vloga je enakovredna današnji vlogi starešine ZTS), vodja

odprav na več jugoslovanskih zletih tabornikov, pomembno je prispeval k izobraževanju kadrov v ZTS, bil je med pobudniki za izgradnjo Gozdne šole v Bohinju. Postal je prvi načelnik občinskega štaba Teritorialne obrambe Maribor. Njegova je tudi iniciativa, s katero je vizionarsko vzpostavil zasnovo šolanja kadrov Teritorialne obrambe in Civilne zaščite, ter sama izgradnja Doma obrambne vzgoje v Pekrah pri Mariboru, ki ga je pozneje kot direktor tudi vodil. Svojo poklicno pot je zaključil kot visokošolski učitelj na Pedagoški akademiji Maribor.

Tabornikom se je pridružil "kot 12-letni mulc v šestem razredu osnovne šole: V razred je prišel oče Smeh - eden od ustanoviteljev in duša taborništva v Mariboru - in nas vprašal: 'Kdo bi rad bil tabornik? Hodili bomo v gozd.' [...] Tam smo se zbirali pod tremi brezami in tako je nastala družina Treh brez in v njej moj vod Hitrega jelena." V veliki želji po mladostnem uveljavljanju in širjenju taborništva so leta 1959 še kot srednješolci ustanovili iz čete Vzhajajočega sonca in Dravskih biserov nov taborniški rod. Dva meseca po ustanovitvi so navezali stike z borci slavne partizanske brigade XI. SNOUB Miloša Zidanška in po njej imenovali svoj taborniški odred.

Robert je s svojimi visoko postavljenimi vrednotami, zgledom in preudarnostjo tiho in skoraj neopazno ob sebi vzgajal tudi rodove novih vodnikov, načelnikov in starešin. To se nam je zdelo povsem samoumevno in šele sedaj, ko ga nenadoma ni več med nami, se zavedamo, kaj vse nam je dal v svoji enajsti šoli za življenje. S svojo korektno strogostjo, spoštljivim tovariškim odnosom in široko razgledanostjo je bil dolga leta predvsem naš učitelj in vzornik, nekateri pa si štejejo v posebno čast, da smo postali z njim tudi pravi prijatelji. Hudo je, ko izgubiš prijatelja. Ohranili ga bomo v svojih srcih, ob naslednjem tabornem ognju pa bomo v njegov spomin zapeli eno od njemu ljubih pesmi, ki smo se jih naučili od njega.

Taborniki obračamo Podvelko na glavo

S pomočjo Rodu koroških jeklarjev in koroške zveze tabornikov smo v Podvelko po 30 letih pripeljali taborništvo. V tem majhnem kraju v Dravski dolini lahko spet slišite taborniške pesmi in ob večerih vidite ognje. V juniju mineva 50 let od ustanovitve Odreda Alfonza Šarha, ki je tukaj deloval pred nami. Od oktobra pridobivamo nova znanja in širimo svoja obzorja. Preizkušamo se v kurjenju ognjev, postavljanju šotorov, orientaciji, poznavanju rastlin in mnogih drugih koristnih stvarih. Med počitnicami se udeležujemo jesenskih in zimskih taborov. Naš kraj smo uspešno predstavljali tudi na območnem in državnem mnogoboju, kjer smo se uvrstili na najvišja mesta. Na dan tabornikov smo v Ljubljani

obiskali Taborniški festival in se zabavali na več kot štiridesetih delavnicah. Izkazalo se je, da je taborniški pristop v kombinaciji s podvelškim karakterjem popoln

recept za ustvarjanje čudovite mladinske zgodbe. Trudili se bomo, da taborništvo ukoreninimo v naše kraje in prihodnjim generacijam omogočimo polno uživanje mladosti.

Špela Metličar



**“Ne bit owca ...
bejž na ROT!”**



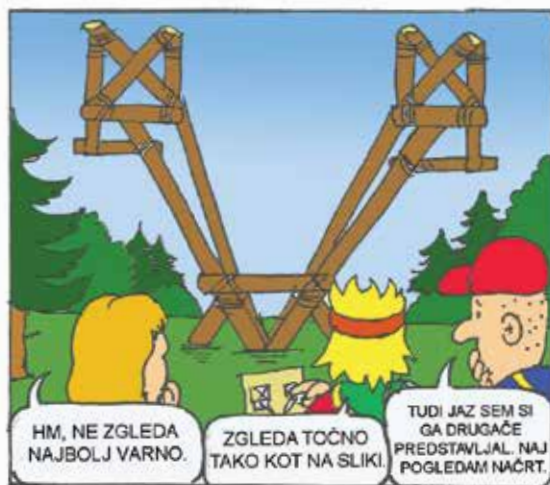
**Rezerviraj si 22.-24. september 2017
in pridi v severnoprimorsko vasico Otlica.**

“Bo ful fajn in ne bo zategnjeno, ker organiziramo SPOOT-ovci.”
Če te že kaj muči, nam piši na: spootrot2017@gmail.com

LISJAKI POSTAVLJAJO VHOD

PIŠE: TOMZI RIŠE: BĚKI





Seznam poletnega branja in gledanja 2017

Besedilo: Martin Justin

Lanski Seznam poletnega branja in gledanja verjetno ni bil najboljši možen takšen seznam. Sicer vključuje same res kvalitetne knjige in filme, je dovolj raznolik (vsaj vsebinsko, če že ne žanrsko ali starostno) in meni neskončno ljub.

A ima cel kup težav. Predvsem bi lahko povzročil mnogo bolj ali manj nedolžnih neprijetnosti: kakšen GG bi lahko posegel po Skoraj prozorni modrini, kar niti ni tako problematično, vsaj dokler se za njegovo čtivo ne bi začela zanimati njegova starša; kakšen PP bi na tabor ali morje vzel Saramaga in Flowesa in pri obeh ostal na 5. strani; kakšen MČ bi za lahko noč pogledal Babadook.

Prepričan sem, da se ni zgodilo nič podobnega, da je le malokdo seznam sploh uporabil in prebral kakšno od naštetih knjig, pogledal kakšen film. In to je tudi njegova največja težava - je predolg in ničesar ne pove o knjigah in filmih, razen, da bi jih sam iskreno priporočil komur koli. Zato bo letošnji seznam malo bolj pisan, sistematiziran in informativen.

Sproščeno

za GG-je

- Anna Piwowska: Frančiška (roman)
- Marjane Satrapi: Perzepolis: zgodba o otroštvu (strip)
- Jana Bodnárová: 13 (zbirka zgodb)
- Markus Zusak: Kradljivka knjig (roman)
- April in nenavadni svet (animiran film, 2015)
- Mustang (film, 2015)
- Tvoje ime (Kimi no na wa, animiran film, 2016)

za PP+

- Ian Caldwell & Dustin Thomason: Pravilo štirih (roman)
- Virginia Woolf: Orlando (roman)
- Douglas Adams: Holistična detektivska pisarna Dirka Gentlyja (roman)
- Amélie Nothomb: S strahospoštovanjem (roman)
- Gabriel García Márquez: Ljubezen v času kolere (roman)
- Skriti faktorji (film, 2016)
- Prihod (film, 2016)
- Sherlock (televizijska serija, 2010)

Aktualno

(kratek tečaj iz intelektualne samoobrambe v letu 2017)

- Hannah Arendt: Resnica in laž v politiki (esej)
- Aldous Huxley: Mirovništvo in filozofija (eseji in predavanja)
- Margaret Atwood: Deklina zgodba (roman)
- Kurt Vonnegut: Mati noč (roman)
- Umberto Eco: Nulta številka (roman)
- Rekviem za ameriške sanje (2015, dokumentarec)
- Hot girls wanted (2015, dokumentarec)
- Toni Erdmann (film, 2016)
- Jaz, Daniel Blake (film, 2016)
- Paranoia Agent (2004, animirana serija)

Izzivalno

- Jack Kerouac: Na cesti (roman)
- Jevgenij Zamjatin: Mi (roman)
- Jasmin B. Frelih: Ideoluzije (zbirka kratke proze)
- Alan Moore: Watchmen (strip)
- Marguerite Yourcenar: Hadrijanovi spomini (roman)
- Manchester ob morju (film, 2016)
- Dogtooth (film, 2009)
- Sramota (film, 2011)

Prekletstvo vejice

Besedilo: Zala Šmid

"Drugače je po mojem vse ok napisano, samo za vejice pa nikoli ne vem ... a mi prosim samo pogledaš, če so prav postavljene?" #klasika

Stava vejice je eno od kompleksnejših poglavič slovenskega jezika, ki marsikomu povzroča hude preglavice. Tisto, kako pred ki, ko, ker, da, a, če vejica skače, so nam vbili v glavo (čeprav glede na vsakodnevne izkušnje lahko rečem, da ne vsem in ne dovolj). A vejica še zdaleč ni samo tam ... in tudi ni vedno tam. Vem, glavobol. A tokrat vam bomo poskusili približati rabo vejice z nekaj preprostimi pravili, nato pa boste svoje novo znanje lahko preizkusili še v praksi - nalašč smo namreč slovnično pokvarili Uvodnik na str. 2. Napravili smo natanko 17 napak. Toliko vejic torej manjka oz. jih je preveč. A najprej k pravilom!

1. pravilo

Toliko kot je osebnih glagolskih oblik oz. povedkov v povedi, toliko je stavkov. In stavke moramo med seboj ločiti z vejico ali vezniki, ki vejico nadomeščajo. Poglejmo si primer petstavčne povedi, en stavek je celo vrinjen in je zato obdan z vejicama. Ga najdeš?

"V času šolanja je Robert **izkoristil** vsako prosto minuto za iskanje živalskih sledi in spoznavanje gozda, med počitnicami pa je **šel** pogosto s prijatelji kampirat in ravno počitniški izleti z brati so Stevieju, kot so ga **klicali** v družinskem krogu, **pomagali** do izkušenj, ki so pozneje v njegovem življenju **igrale** veliko vlogo."

2. pravilo

Vejico **pišemo tudi pred veznikom IN:**

- ko je del veznika in sicer: "Avgusta bo Zlet, in **sicer** v Velenju."
- če je pred in vrinjen stavek: "Od Zleta si obetamo ogromno delavnic, ki jih že komaj čakamo, in veliko novih poznanstev."
- kadar in stoji v povezavi s podrednim veznikom: "Julija grem na taborjenje, **in ko** pridem domov, takoj spakiram za Zlet!"

3. pravilo

Vejico **pišemo pred ALI**, če uvaja predmetni odvisnik: "Ni vedel, **ali** mu bo uspelo priti na ROT."

Toda vejice **pred ALI ne pišemo**, kadar je del ločnega veznika ali-ali:

"Ali bom šel samo na hajk ali pa tudi na taborjenje."

4. pravilo

Vejice **ne pišemo niti med ločilnimi vezniki niti v stopnjevalnih priredjih:**

Ali-ali glej zgoraj, enako deluje tudi **bodisi-bodisi**.

Niti-niti lahko vidiš v četrtem pravilu samem.

"Ne letos **ne** lani nismo imeli težav z dežjem na taborjenju."

5. pravilo

Vejice **ne pišemo med deli večbesednega veznika** (čeprav je drugi del morda ki, ko, ker, da, če). Takšni vezniki so npr. medtem ko, kljub temu da, da če, tako da, zato da, potem ko, zlasti če, namesto da, že ko, prej ko ...

"**Kljub temu da** bomo imeli naporno poletje, se veselimo vsake dogodivščine posebej."

6. pravilo

Pristavek vedno obdamo z vejicama:

"Lord Baden-Powell, **ustanovitelj skavtskega gibanja**, je napisal knjigo Scouting for boys."

Pozor! To ni isto kot: Ustanovitelj skavtskega gibanja lord Baden-Powell je napisal knjigo Scouting for boys. Pristavek je namreč desno določilo samostalnika, v drugem primeru pa smo zadevo obrnili in dobili desni prilastek.

7. pravilo

Vejice **ne pišemo pred tropičjem ter okrajšavami itd., ipd., itn.** (i v teh okrajšavah je namreč in):

"Prišli so taborniki, skavti, gasilci, gozdarji ..." / "Prišli so taborniki, skavti, gasilci, gozdarji **itn.**"

Tako, zdaj pa le pogumno na lov za napakami na str. 2!

Kako že gre taborniška himna?

Besedilo: Gašper Cerar - Gape

Poletje je tu! Z njim bodo travnike po širni Sloveniji prekrili taborniški šotori, jedilnice pod milim nebom in pionirski objekti, med katere sodi tudi jambor. Okoli njega bo vsako jutro in večer donela taborniška himna.

"Tam šotori se blestijo, **praprot** sredi njih vihra ..." smo peli MČ-ji, dokler nam niso povedali, da se zastavi reče tudi prapor in da prapor vihra med šotori v vetru. Čeprav je okoli tabora tu in tam zavihrala tudi kakšna praprot.

V melodiji

Sploh vemo od kod izvira naša himna? Nastanek pesmi Dviga plamen se iz ognja sega daleč v leto 1924, ko taborniška organizacija v Sloveniji še ni obstajala. Obstajala pa je gozdovniška organizacija, za katero je pesem takrat napisal Črtomir Zorec. Napev oziroma melodijo himne je povzel po ruski ljudski pesmi Volga, Volga. Pesem Dviga plamen se iz ognja se je skozi gozdovniško organizacijo ohranila in prenesla v taborniško organizacijo, kjer jo danes pozna vsak tabornik.

Le redko kje danes slišimo prvi glas originalnega napeva, ko pojemo taborniško himno. Pesem Volga, Volga je peta večglasno in morda se je nekoč tudi Dviga plamen pela tako. Ohranil se je bolj ali manj le drugi glas, ki ga slišimo pri večini tabornikov. Verjetno je do tega prišlo zato, ker je razpon med najnižjim in najvišjim tonom drugega glasu manjši in ga je zato precej lažje zapeti kot prvega.

Na slikah je za primerjavo prikazan notni zapis prvega glasu, drugega glasu in notni zapis za oba skupaj. Pri tabornikih večinoma pojemo različne variacije drugega glasu. Včasih se zgodi, da se najde peščica tabornikov, ki poje originalen napev. Ko to združimo z drugim glasom, je slišati prav lepo.



Notni zapis prvega glasu.

V besedi

Z leti se je spremenil tudi del besedila pesmi Dviga plamen se iz ognja. V izvirniku je zadnji verz druge kitice zapisan "kje tabórník je doma". V večini se danes poje "kje je táborník doma". Verjetno se je besedilo tako spremenilo zato, da lahko besedo tabornik naglasimo na črki a in ne o, kot jo naglasimo v primeru izvirnega besedila. Kaj je bolj prav, niti ni bistveno. Pomembno je to, da pesem poznamo in jo z veseljem zapojemo.

Preden odidete na tabor, vas vabim, da si na enem izmed spletnih predvajalnikov zavrtite oba napeva in poslušate razliko. Naj Dviga plamen se iz ognja odmeva vso poletje. Zagotovo bo najbolj donela v Velenju v začetku avgusta.

Če bo kakšen vod odšel na obisk k drugemu rodu, pa se le pozanimajte, če slučajno ob dvigu zastave pojejo le prvo kitico. Da ne boste kot pravi solisti zapeli: "Tam ..."



Notni zapis drugega glasu.



Notni zapis obeh glasov skupaj.

Korajža uabi: Prisluhni videu na kanalu Taborniki Slovenije na Youtubeu, kjer odkriješ vse tri variante himne.



Dviga plamen se iz ognja

Taborniška himna

Zapisal: Gape



C G
 Dviga plamen se iz ognja
 G7 C
 taborišča našega,
 F C
 ki pod goro mirno spava
 G7 C
 sredi gozda temnega.
 F C
 Ki pod goro mirno spava
 G7 C
 sredi gozda temnega.

C G
 Tam šotori se blestijo,
 G7 C
 prapor sredi njih vihra
 F C
 in oznanja vsej prirodi,
 G7 C
 kje je tabornik doma.
 F C
 In oznanja vsej prirodi,
 G7 C
 kje je tabornik doma.

C G
 Poslušajte bratje, sestre
 G7 C
 gozda jelovega spev,
 F C
 pesem velike prirode,
 G7 C
 tihi gorski njen odmev.
 F C
 Pesem velike prirode,
 G7 C
 tihi gorski njen odmev.

use poletje

vodniški in drugi taborniški tečaji

taborniško izobraževanje

17.–27. julij

PPT – Petarda popotniški tabor

izobraževalni tabor za PP

1.–10. avgust



Zlet za vzlet 2017

slovensko taborniško srečanje

Dan odprtih vrat: 4. avgust

Zveza tabornikov Slovenije

12. avgust

Mednarodni dan mladih

praznik

2.–3. september



TOTeM

Odbojkarsko tekmovanje

Ilirska Bistrica

PP+

Več na rusevci.si/totem

Rod snežniških ruševcev Ilirska Bistrica

9. september

ROTO – Rudarsko orientacijsko tekmovanje

orientacijsko tekmovanje



Kje: okolica Zagorja ob Savi

GČ starejši, PP, RR, grče

Rok prijav: 31. 8.

Cena: 35 €/ekipo, nato 45 €/ekipo

Več na primoz.pingo@gmail.com.

Rod Polde Eberl – Jamski Zagorje ob Savi

15. september

23. obletnica vstopa ZTS v WOSM

taborniški praznik

22.–24. september

ROT – Republiško orientacijsko tekmovanje

orientacijsko tekmovanje



Kje: Otlica

PP, RR, grče

Rok prijav: 31. 8., nato do 8. 9., nato do 15. 9.

Cena: 110 €/ekipo, 120 €/ekipo, 130 €/ekipo

Več na spootrot2017@gmail.com

V soorganizaciji ZTS in SPOOT.

3. oktober

Svetovni dan otroka

svetovni praznik

7.–8. oktober

Taborniška akademija in Kollegij načelnika

taborniško izobraževanje in posvet

7. oktober

Zlata puščica

lokostrelsko tekmovanje

12. oktober

Predstavitev projektov tečajev ZTS

taborniško izobraževanje

13.–14. oktober

GROF – Grajska orientacijska fešta

orientacijsko tekmovanje

21.–22. oktober

Močne ukane

orientacijsko tekmovanje

21. oktober

Fotoorientacija

fotoorientacijsko tekmovanje



Kjer dim se kadi, tam ogenj gori. Foto: Arhiv RSR



Nisem iz sladkorja. Foto: Matic Arko

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel



Kaj se bo zgodilo? Foto: Miha Velikanje



Priprava na izstrel. Foto: Kaja Koželjnik



Vse je v redu, samo gledam. Foto: Vesna Novak

Zmatrani smo in radi se imamo. Foto: Tjaša Jankovič





TO NI ZNANSTVENA FANTASTIKA



Z NLB Predplačniško kartico Mastercard lahko tudi v tujini **plačujete varno** in vedno porabite le toliko, kot nanjo naložite. Posebna **NFC nalepka** pa vam omogoča praktično in hitro brezstično plačevanje.

